

A ferde kormány

Miután megtörtént az alkotmány első megsértése, mint a szüzi erényé, a többi már automatikusan jön utána. A kormány most már nemcsak nem sajnálja az áldozatát, hanem mintha perverz gyönyörűséget is találna benne, hogy újabb meg újabb gyalázattal halmozza el. Most már két újságot is tiltott be egyszerre, s ezzel kapcsolatban úgy gyakorolja a cenzurát is, mintha hadiállapot volna az országban, vagy mintha sajnálná, hogy valamikor az egyéni és polgári szabadságot a sajtó szabadságát törvénybe iktatták Romániában.

Ezek az újabb tények világosan mutatják már a kormány diktatorikus szándékát. Ahelyett, hogy hatalomra jutása az ország válságos helyzetében új időszámítást jelentett volna — a rend, igazságosság és jólét új korszakát — olyan multra esik vissza, amelyhez a legsötétebb emlékek fűződnek. Ahelyett, hogy Jorga a Neptunhoz könyörgő tengerész módjára így fohászkodott volna: Oh, Isten, meg fogsz menteni, ha akarsz, elpusztítesz, ha akarsz, de én mindig egyenesen fogom tartani a kormányt, dacosan kiáltja égnek és országnak, hogy a maga erejével akar kikerülni a viharból és csak azért is — ferdén tartja a kormányt. Olyan nagynak tartja magát, hogy már nagyobb, mint az alkotmány nagyságánál is, minimális belső aggodást sem érez, mikor — annyi anyagi romlás és kártétel után — a legdrágább értékei javát is, mint a minő törvények, a sajtószabadság tisztelete, lábbal tapos, elpusztít.

A miniszterelnök érzékenysége és hiúságának nem áldozhatók fel a nemzet közkezei. Au demeurant le meilleur fils (a legjobb fiú a világon) lehet egyébként, de az egyéni jószág és szellemi kiválóság nemcsak nem ad rá jogot, hogy hatalmával visszaéljen, hanem ellenkezőleg, súlyosabb kötelezettséget ró rá. Egy Jorga szavainak már törvény gyanánt kellene szolgálniuk és még a tettei is — törvényellenesek. Az igazsággal szemben kellene a legjélelőbbnek lennie — ami Pindaros szerint a nagy erény kezdete — s azzal szemben a legtürelmetlenebb.

A miniszterelnök ur azt szeretné, ha a sajtó olyan finom, udvarias és hajbókoló lenne irányában, mint az a francia udvaronc volt, aki XIV. Lajos feleségének kérdésére, hány óra, azt válaszolta: A mennyi Felségednek kellemes. Milyen a kormány politikája? Nagyszerű elragadó, csodálatos. És ki csinálta ezt a türeményes történelmi csodát? Jorga Ö. Egyedül, S talán még valakivel, akinek megengedi, hogy fejedelmi árnyékában meghuzódjék. A Lupta, az Ordinea, ha így írtak volna De ők s a sajtó nagy része nem lelkesedik, nem áradozik, hanem a közeledő végzettragédia komor hangján ripakodik rá a frigori bátor szavával, melyet a trójai romokon áthaladó Cézárhoz intézett: állj meg, Hektor manesire lépés!

Jorga nem állt meg, hanem durván rátaposott a történelmi szellemre, az élő alkotmányra, a sajtószabadságra. Hadat üzent ezzel annak a közbendnek, melynek védelmére hivatott, s bohócsipkát tett ama páncéloslovak fejére, mely az egyéni és polgári szabadság mellett állt. De ez a bűnös cinizmus halálos büntetés indítéka lehet és sajnos, nem csupán azzal szemben, aki elkövette, hanem az országgal szemben is, mely ártatlanul került olyan gyámok hatalmába, akik anyagi javait nem mentik ugyan meg, de erkölcsi javait biztosan elpusztítják.

Az újságok elkobzása, a szabad szó elfojtása, az alkotmány ártó része és megcsúfolása végleg megfosztotta a kormányzatot attól, hogy bármily egyéb címen is tovább vihesse az ország ügyeit. Nekünk kenyér, rend, munka, igazság és szabadság kell, s nem diktatura. A Lupta és az Ordinea után Jorgának ezt a hatalmát kell alkotmányos módon elkövetnie.

A Marmorosch-bank már be is nyújtotta a kényszer-egyezségi kérelmet

20 ezer lejig három hónap alatt, ezen felül három év alatt fizetik vissza a betéteket

Bukarest, október 27.

A tragikus fordulat, amely az ország egyik legnagyobb bankjának sorsában már napok óta előrevetette árnyékát, bekövetkezett: a Marmorosch, Blank-bank-ház szerda délután kényszer-egyezsé-

seget kért. A bank nevében Alexandru Traian, a bukaresti ügyvédi kamara dékánja, Petrovici Jorgu a kamara prodékánja és Voinescu, a bank ügyvédi osztályának főnöke nyújtották be a kényszer-egyezségi kérvényt a bukaresti törvényszék kereskedelmi szekciójánál, ahol

azt Serbanescu elnök vette át. A kényszer-egyezségi kérvényben

a Marmorosch-bankház három év alatt fizetendő százszázalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek, még pedig a következő módon:

az első évben a betétesek és egyéb hitelezők megkapják követeléseik 20 százalékát, a második évben 30 százalékát, a harmadik évben pedig megkapják a hátralékos 50 százalékot. Erre a három évre a bank nem fizet kamatot.

A huszezer lejnél nem magasabb betéteket a bank a kényszer-egyezség elfogadásától számított három hónapon belül teljes egészében visszafizeti.

A Marmorosch-bankház betéteseinek száma az egész országban tizenkétezer.

Minden követelést megelőzően azok az összegek, amelyekkel a bank a Nemzeti Banknak tartozik. Ezeknek elsőbbségi joguk van és nem tartoznak bele a kényszer-egyezség kötvájába.

A bank mindaddig zárva marad, amíg a törvényszék a kényszer-egyezséget el nem fogadja. Bukarestben mindössze egyetlen fiók marad működésben, míg a vidéken csupán a váltóosztályok maradnak nyitva. Ezenkívül a safeban őrzött betétek is tulajdonosaik rendelkezésére állanak.

A Banca Nationala igazgatótanácsa ma tartott ülésében tudomásul vette, hogy a Marmorosch-bankház kényszer-egyezséget kért. Ugyanekkor a Banca Nationala megállapítja, hogy az egész országban nyugodt a pénzpiac és a Marmoroschbank esete izolálva maradt.

A Marmorosch-bankháznak abban a mérlegében, amelyet a múlt év decemberében zártak le és februárban hoztak nyilvánosságra, az az összeg, amellyel a bank a Banca Nationalának visszeszámlázási hitellel tartozik, 1 milliárd 700 millió lejig van feltüntetve. A mostani mérlegben, amelyet ma zártak le a bank számfejtési osztályán, ez az összeg már 2 milliárd 474 millió 301 ezer 97 lejig tesz ki, ami azt jelenti, hogy

az utolsó évben több mint 700 millió lej újabb visszeszámlázási hitelt vett fel a Marmorosch-bank a Banca Nationalától.

A banknál kezelt betétek a múlt évben még 2 milliárd 631 millió 227 ezer 94 lejig rugtak, míg a mostani mérlegkimutatásban már csak 1 milliárd 600 millió lej a betétek összege. Az utolsó évben tehát körülbelül 1 milliárd lejnyi betétet vittek el a banktól, ami jellemző arra a runre, ami az utóbbi időkben a bankok ellen általában megindult.

A folyószámla-tételek az új mérlegben 1 milliárd 666 millió 371 ezer 67 lejig szerepelnek, amiből 700 millió lej a külföldi hitel.

Az értékpapírlételek összege 2 milliárd 409 millió 215 ezer 377 lejig rugnak a mostani összeállításban.

A bank múltévi nyeresége még 60 millió 542 ezer 618 lej volt. A mostani mérleg 250 millióval több aktívát tüntet fel, mint amennyi a passzívák összege.

Az ingatlanok és a bank székházának értéke az új kimutatásban ugyanannyi összeggel szerepel, mint a tavalyi mérlegben, vagyis 152 millió 620 ezer 252 lejig.

A Banca Marmorosch, Blank-bankház egyébként a következő tájékoztató értesítést függesztette ki a központjánál és összes fiókjainál:

„A pénzügyminiszter értesítette a bank igazgatóságát, hogy a Marmorosch Bank reorganizálásával kapcsolatban egyezmény nem jött létre az állam és a Banca Nationala között, s hogy ennek következtében ilyen irányú intézkedések nem fognak történni. Eppen ezért a bank igazgatósága kénytelen volt a következő ha-

tározatokat hozni:

1. Visszavonja Blank Aristid, Soepke Richard és Tabacovici igazgatók lemondásának elfogadását és e lemondásokat visszautasítja. Minthogy Blank Aristid ragaszkodott lemondásához, az igazgatótanács azt elfogadta, Soepke Richard és Tabacovici Nicolae elfoglalták adminisztrator igazgatói hivatalukat.

2. A bank kényszer-egyezséget fog kérni, felajánlva hitelezőinek az összes kö-

vetelések három éven belül való teljes visszafizetését.

3. A váltóinkasszó-osztályt további rendelkezésekig dr. Alexandru Pop közjegyző, Str. Iuliu Maniu 5. szám alatti hivatalában fogja vezetni.

A bank felhívja a nb. klienseket és betéteseket, hogy őrizték meg nyugalmukat s adjanak időt a banknak a visszafizetési program eredményes megvalósításához.”

24 milliárd 750 millió a költségvetés végösszege

Kategóriákra osztották a tisztviselőket

Bukarest, október 27.

Kedden délután 4 órakor a kormány a király elnöklete alatt minisztertanácsot tartott Szinajában. Argetoianu pénzügyminiszter előterjesztette az 1932 évi költségvetést, amely

24 milliárd 750 millió lejre rug.

Az egyes minisztériumok kiadásai tételeinél 25—30 százalékos csökkentést hajtott végre és még a hadügyi tárca kiadásából is 2 milliárd 600 millió lejig csökkent. A közoktatásügyi tárcánál ugyancsak csökkentették, hogy főleg az elemi iskolák fenntartási költségét hátrították a községekre, az első évben azonban ennek

felét szubvenció formájában az állam megtéríti.

A költségvetés hat osztályra osztotta fel a tisztviselőket. Az első kategóriába tartozik a patriarcha, a miniszterelnök, és a marsallok, a másodikba a miniszterek, vezérfelügyelők, hadseregparancsnokok és a semmitőselek bírái tartoznak. A legmagasabb fizetés 18.000, a legkisebb 3000 lej lesz. Az agráradósságok konverztálására másfélmilliárd lejig irányoztak elő.

A minisztertanács után Argetoianu kivételével a kormány tagjai visszautaztak a fővárosra. Az uralkodó még az esti órákban is tanácskozott Argetoianuval.

A közigazgatási tisztviselők kongresszusának határozata

Bukarest október 27.

A közigazgatási tisztviselők vasárnap megkezdődött kongresszusa hétfőn az alábbi jelentőségű határozattal záródott le:

Kéri a kongresszus a kormányt, hogy a közigazgatási tisztviselők jelenlegi létszámát hagyja meg s ne éljen az elbocsátás eszközével addig, amíg ezt a kérdést jobb törvénnyel nem rendezik, olyan törvénnyel, amelynek megalkotásánál meghallgatják a tisztviselők kar véleményét is.

Kéri a kongresszus, hogy a vasut, a posta és a többi autonóm jellegű intézmények részére engedélyezze a kormány az új és kielégítő tisztviselői statutumok elkészítését, hogy az érdekelt tisztviselők helyzete végérvényesen rendeződjék.

Követeli a kongresszus, hogy a kormány rendelje el az összes kinevezések

és előléptetések revízióját, mert az elmúlt években ezen a téren rengeteg visszaélés történt. A revíziót érvényesítsék a vármegyei, községi és városi tisztviselőknél is, valamint az autonóm jellegű intézmények hivatalnokai karánál is, ahol a kinevezések és előléptetések az államtól függetlenül történtek.

Követeli a kongresszus a tisztviselőkre kirótt áldozati taxák eltörlését, a fizetési rendszernek egységesítését és a minimális fizetések megállapítását.

Követeli a kongresszus az álláshalmozásról szóló törvény végrehajtását, a tisztviselőkre kirótt adók revízióját, a hátralékos fizetések és nyugdíjak haladéktalan kifizetését, valamint annak a biztosítását, hogy a pénzügyigazgatóságok a tisztviselői fizetéseket minden hónap első öt napján pontosan kifizethessék.

A nap

Egy vezércikk

Próbáljuk meg, egyszer talán el lehet viselni... Ime, Jorga vezércikke hű fordításban a Neamul Romanesc mai számából:

„Aki bejárja az országot, egy dologról meggyőződhet: arról, hogy a falvak, legalább a falvak, de nyilván a városok nagy része is, nem akar, egyáltalában nem akar politikát.

Ha azt kívánják tőlük, hogy menjenek szavazni, mennek, de a minapi lelkesedés nélkül.

A visszhangozó szónoklatok elvesznek a pusztában, a gyűléseknek nincs többé látogatójuk, sőt mi több, még pénzzel sem lehet összehozni a résztvevőket, hogy ezek bizonyítsák a párt népszerűségét.

Tényálladékokkal szemben senki sem harcolhat s ez tényálladék.

A politikát így szűk körben kell csinálni s ennek van egy előnye, egy nagyon nagy előnye: az, hogy a többiek csendben dolgozhatnak.

Az ország a munkával tart, nem a politikával.

Ez a vezércikk fordulópont a politikai filozófia életében. Ily kendőzetlenséggel, ily felelőtlenül s merészen még nem követelték azt, hogy a politika kizárólag az urak huncfutsága maradjon, a munka pedig kizárólag a paraszt kötelessége legyen.

Machiavelli és Treitschke, akik eddig oly szerényen, de sok dicsőséggel képviselték a „Machtpolitikát” eszményét, ezek után hihetőleg szemléstíve fordulnak meg koporsóikban.

Munka

Ambár el kell ismerni azt, hogy az ország valóban nem politizál. De nem azért, mert nem akar, hanem azért, mert nem engedik.

Hiszen ha engednék, akkor az a szűkkörű társaság, melyre Jorga oly édesded boldogsággal céloz, már régen nem kormányozna.

S az is igaz, hogy az ország nem szavaz. De ezt sem azért, mintha nem akarna. Hanem azért, mert a szavazással egybekötött közigazgatási barchánja legfeljebb a flagellánsok szektája számára lehet népiünnep.

Legyen hát Jorgának igaza: nem politizál, nem szavaz, csak dolgozni akar az istenadta nép.

Akar!

De ha tulságosan akar, mint Resicán vagy Zsil-völgyében, akkor megjelenik a politika a szurony és a bilincs képében.

Ezért nem találkoznak egymással a szűkkörű politikusok és a széleskörű dolgozók. Mert az előbbieket képesek munka nélkül politizálni, míg az utóbbiak képtelenek politika nélkül munkálni.

Averescu orra

Közepes érdeklődés és csekély lelkesedés mellett lezajlott a néppárt kongresszusa. Averescu, a csodálatos orral megáldott Averescu, ambár ismét a párt elnökeé választották, némi csalatkozással távoztak a gyűlésről. Hiszen ezeken az évi összejöveteleken szokott a nép tombolni s forradalmi hangon változást követelni s ezeken szoktak a vezérek a maguk nagyszerű mivoltukban, megkapó önzetlenségükben, rajongó hazafiasságukban, elragadó gondolatgazdagságukban revelációs erővel megmutatkozni.

Ezek a kongresszusok azok, mikor a nemzeti közakarat rendszerint kijelenti, hogy kizárólag Averescut óhajtja kormányon látni. Ehelyett az idén a központi pártmunkások olcsó éljenzése s néhány kopott, sablonos szónoklat.

Averescu, az örök politikai ara, ezúttal hoppon maradt a dali ölegénnyel, a közakarat tal szemben.

Azt mondják, éppen a generális nagy orra okozta ezt. Mint az egyszeri menyasszony tragédiáját is, akit mindenáron rá akartak tukmálni a szintén egyszeri bócherre.

— Hát jó, — mondta végül a bócher, — de miután feleségem lesz, lássuk előbb a fürdőben, anyaszült meztelenül...

Megmutatták neki az arát a fürdőben is. A bócher mustrálta, megnézte jobbról-balról, az összes elképzelhető szögekből, tetőtől-talpig s végül elfintorította a száját:

— Nem vehetem el... túl csunya az orra!

Nemzetietlenség

Amint a pesti jelentés mondja, Perley Lajos urat kizárták a vitézi szék tagjainak sorából. Ezentul nem lesz nemzeti vitéz Perley, hanem egyszerűen csak

naceságos Perley.

S vajjon miért zárták ki?

Csupán azért, mert a legutóbbi választáson a munkáspártra adta szavazatát. Vagyis, mondja az indoklás, nemzetietlenségnek bizonyult.

Hm. Furcsa indoklás. Ahhoz képest legalább furcsa, hogy Magyarország nyolcszáz ezer hősi halottjából hétszáz ezer volt a munkás.

Demagógmunka

— A demagógok már lapozgatják az alkotmányt! — mondja a hivatalos lap

A washingtoni tárgyalások eredménye:

„Kár volt Laval-t Amerikába hívni!”

Januárra marad a világkrízis megoldása, amikor is Hoover meghívásával Hágában folytatják a tanácskozásokat

Newyork, október 27.

Laval ma délután az „Ile de France” óceánjáróhajón visszaindul Európába. Az újságíróknak kijelentette, hogy a tegnapi kiadott kommuniké elég világos és ahhoz nincsen mit hozzáfűznie. A lapok tu-

BORAH SZENÁTOR.

dósítói meg akarták interjúolni Borah szenátort, aki azonban minden nyilatkozatot elhárított.

A tegnapi kiadott közös kommuniké élénk csatázást keltett az amerikai közvéleményben. A lapok sajnálatraméltóan tartják, hogy Hoovernek nem sikerült eredményekre birni Lavalt. Ezzel szemben

a sajtó kiemeli Borah gerinces magatartását, akinek bátor kijelentései bombaként ha-

tottak nemcsak Amerikára, hanem az egész világ közvéleményére. Ugyancsak Borahnak tudják be, hogy Hoover a francia követelésekkel szemben olyan szilárd ellenállást tanúsított. Az általános benyomás az, hogy

kár volt Lavalt Amerikába hívni.

A Hearst-sajtó szenzációként közli, hogy Páris—London—Berlin között diplomáciai tárgyalások indultak meg avégből, hogy

közösen hívják meg Hoovert Európába a januárra tervezett hági gazdasági, valuta- és reparációs, valamint a februári genfi leszerelési konferenciára.

A Hearst-lapok arról is tudnak, hogy rövidesen Brüning is áthajózik Amerikába, hogy egyengesse Hoover európai utját.

A Times washingtoni levelezője a következőkben foglalja össze Borah és Laval bizalmas beszélgetését: A kölcsönös veszélypaktumban, amelyhez Laval ragaszkodott, kifejeződnék a békeszerződések újbóli megerősítése és a statusquo megőrzése. Már pedig Európában mindaddig nem fognak a leszerelésre gondolni, amíg fennáll a lengyel korridor és az öt részre feldarabolt Magyarország, mert mindezt az utódállamok csak fegyverrel tudják megtartani.

A berlini sajtónak az a felfogása, hogy Hoover vereséget szenvedett, mert a Hoover-moratórium nem ismétlődhet meg a franciák közbenjárta nélkül.

A francia sajtó ezzel szemben természetesen meg van elégedve Laval „sikerével”. A „Journal” szerint Franciaország álláspontja mindenben győzött. Laval első lépése most az lesz — írják a francia lapok — hogy a Hoover-moratórium lejártá előtt Németország fizetőképességéről meggyőződjék.

A TITOKZATOS DUCA

„Mint magánember jöttem Párisba” mondja, de ravaszul mosolyog hozzá

Páris, október hó 27.

Senki előtt nem titok, hogy Ducának külföldi, pontosabban párisi utjával komoly céljai vannak.

A hivatalos Franciaország és a francia sajtó, mely a nemzeti-parasztpárttal mindig bizonyos zárkózottsággal állt szemben és mely a Jorga-kormányt, dacára Jorga sok párisi kapcsolatának — éppen határozatlan külpolitikai orientációja miatt, nem zárta különösen szeretetébe, rokonszenvét változatlanul megtartotta a liberálisok irányában.

A franciák szemében a „liberálisok” képezik az igazi hű francia barátságot. Duca tehát megfelelő helyen keresi

pártja külső presztízséhez szükséges támaszt. Kétségkívül ezt itt meg is találja. Csak az időpont talán nem éppen a legkedvezőbb, mikor a világpolitika nagy problémái annyira előtérben vannak, hogy egyes országok egyéni belső politikai helyzete, sokat vesztett fontosságából.

A liberális párt vezére azt szeretné, ha párisi tartózkodását csak magánjellegűnek tekintenék és „rejtőzik” a nyilvánosságtól.

Éppen ezért nem is egy nagy, hangos szállodában vett szállást, ahogy rendszerint a Párisba jövő román politikusok teszik, hanem egy ismeretlen csendes kis utcában fekvő, de finom és előkelő szállodában bujt meg.

Egész detektív ügyesség kellett rejtékhelyét kinyomozni. Mert hát a román

egyik cikkének címe.

Tökéletesen igaz.

Az alkotmányt csakis a demagógok lapozgatják.

A kormány egyáltalában nem.

Expiálás

A liberális párt élénken támogatja az állami alkalmazottak kongresszusait és követeléseit.

Igy véli kiengesztelni őket azért, hogy valaha kongresszusait betiltotta, a követeléseket pedig behörtönte.

m. l.

követségen „állítólag” nem tudták a címét.

Megszoktam, ha egy hotelben, ahol átutazóban román politikus lakik és érdeklődöm utána, rendszerint a titkár jelenik meg, aki udvariasan elutasító frázisokkal exkuzálja a miniszter urat, amiért nem fogadhat. (Azt is hozzáteszi: sajnálatára.)

Szinte csodálkozom tehát, hogy mikor Monsieur Duca után érdeklődöm, azt a választ kapom néhány perc múlva, hogy szíveskedjék a szalonban várni, azonnal reám kerül a sor. Tehát úgy látszik Duca már tárgyal. Pedig kora délelőtti még az óra. A hall csendes. Csak halk léptű személyzet rendezget egy-egy újságot és igazítja a kék bársony székeket a díszes olvasóteremben. Az egyik sarokban egy öreg monoklis, fehér gamáslis ur, románul beszélget egy fiatalemberrel.

Néhány perc és beem vagyok Ducánál.

— A „B. L.”? hogye, ism-rom. Milyen kedvesek, hogy érdeklődnek utánam. — (Nem hangzott cseppet sem gunyosan). Nyilatkozni?

Zavaró telefoncsöngetés. Duca felveszi a kagylót. Találkozást beszél meg valakivel.

— Még meg sem melegedtem itt, két napja vagyok mindössze Párisban és csak mint magánember jöttem.

Ő maga is mosolyog ehhez.

— Még jóformán senkit se láttam, senkivel se beszéltem.

Kezében, egy kis gyűrött papíron, hosszú névsor, néhány áthúzott név. Úgy látszik, még sem vesztegette el idejét, hiába, ha ennyi emberrel beszélt...

Duca nem adja meg magát, de haladékot kér.

— Még nem volt időm a kontaktust felyenni... Párisban és azokkal, akikkel szeretnék. De 2-3 hétig maradok itt, közben szívesen állok rendelkezésére.

Újból cseppet a telefon. Kezdődik hát mégis a „kontaktus” vétel. Duca kikísér. Udvariasan mosolyog. De ez a mosoly egyben titokzatos és ravasz. „Visszontlátásra” bucsuzik.

Mándy Ilona.

„A békeszerződések — elhamarkodott intézkedések”

— mondotta MacDonald

London, október 27.

MacDonald tegnap nagy beszédet mondott a rádióban és többek között célzott a békeszerződésekre, amelyeket elhamarkodott intézkedéseknek nevezett. Abban az időben — mondotta MacDonald — szüneti tárgyalások bitorolták az államférfiúi bölcsesség helyét. Az idők haladásával ezek az intézkedések mind közelebb hoztak bennünket ahhoz az ingoványhoz, amelyben megfeneklettünk. Ezek a kérdések nemzetközi akciót kívánnak, melyekre a kormányoknak azonnal fel kell készülniök.

— Péchy Erzsit is kihallgatják a Vay-ügyben. Budapestről jelentik: A belügy-minisztériumi építészeti panama perében a bíróság elrendelte Péchy Erzsit szívesen kihallgatását. Péchy állítólag közelebbi ismeretség fűzte a per fővádlottjához, Vay Kázmérhoz, akivel együtt vádaskozott és vacsoráztatott. Péchy kihallgatásai elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Asíra (Apolló) Mozzgó BRASSÓ.

Közkívánatra visszahozzuk néhány napra az utolsó hónapok legnagyobb slágerét, amely egy teljes hétig zsúfolt házak előtt, óriási sikerrel futott:

Das Flötenkonzert von Sanssouci (A KIRÁLY PARANCSON)

Főszerepben: Renate Müller, Otto Gebühr (II. Frigyes) Hans Rehmann

Háziasszonyok, étteremtulajdonosok!

Használjátok az

OLIOSASSO

olajat, ha biztosak akartok lenni abban, hogy tiszta olajbogyó-olajat használtok.

Szg.

Megkezdődtek az angol választások

Tegnap este 25 ezer agitátor szónokolt Londonban

London, október 27.

Az angol választások ma megkezdődtek. Tegnap este, a választás előestéjén, már óriási izgalom volt az angol fővárosban, amelynek utcáin, terein és termeiben több mint huszonötezer agitátor szónokolt.

A konzervatívok rendkívül bizakodók és meg vannak győződve, hogy ők kerülnek uralomra. A tegnap este kötött fogadások nagyrésze azonban a nemzeti kormány mellett szól.

A választások eredménye csütörtökön lesz ismeretes.

Közzétette jelentését a Budapestre küldött népszövetségi bizottság

3.4 milliárd passzív szaldója van Magyarországnak

A jelentés koncentrációs kormányt és 6 hónapos moratóriumot ajánl

Budapest, október 27.

Hétfőn hozták nyilvánosságra a népszövetség pénzügyi bizottságának helyszíni vizsgálata alapján a magyarországi pénzügyi helyzetről szóló jelentését. A jelentés három részből áll és mindegyik megállapítja, hogy

Magyarországnak 3.4 milliárd pengő passzív szaldója van.

Ezzel szemben azonban ötmilliárdos nemzeti jövedelmmel és tizenhétmilliárdos realpajonnyal rendelkezik, ilyenformán tehát a helyzetet bátran kedvezőnek lehetne nevezni.

Magyarország momentán válságát az idézte elő, hogy éppen a bizalmi krízis idején százmilliókra menő rövidlejáratu hitelt kellett visszafizetnie jó palutak-

ban.

A jelentés ezután különböző orvoslási módokat ajánl. Ezek között elsősorban a különböző kulturális intézmények és nem rentábilis vállalatok szubvencionálását kellene megszüntetni. Ezután javasolja a jelentés, hogy

Magyarországnak adjanak hathónapos moratóriumot a rövidlejáratu hiteleire. A hitelezők megnyugtására a népszövetségi bizottság egyik tagja állandóan Magyarországon maradna.

A lapok szerint a jelentés további része

koncentrációs kormányt kíván és végül hangoztatja a szomszédállamokkal való gazdasági együttműködés szükségességét.

Már háztulajdonosnak se jó lenni?

A magántulajdon feletti szabad rendelkezést követelik a háztulajdonosok

Bukarest, október 27.

Ugy látszik nem csak a lakóknak van sirnivalójuk, hanem a háztulajdonosoknak is. Ugyanis a bukaresti háztulajdonosok szindikátusa tegnap népes gyűlést tartott, amelyen

éles kifogások hangzottak el a mai lakbérviszonyok és lakásforgalmi megkötöttségek ellen.

A háztulajdonosok rámutattak arra, hogy ők már eddig is nagy áldozatokat hoztak a köz érdekében azért, hogy tulajdonaik felett nem rendelkezhetek szabadon és még ma sem rendelkezhetnek. A háztulajdonosok a súlyos adók és közterhek, valamint a lakbérviszonyok kö-

vetkeztében elérkeztek oda, hogy az anyagi romlás veszélye fenyegeti őket. Végül is az alábbiakat kéri a kormánytól:

A lakásoknak minden vonalon való szabaddátétele, illetőleg a magántulajdon felett való legteljesebb rendelkezési jog helyreállítása. A különféle lakástörvények egységesítése. A lakbérkiegyenlítés nélkül eltávozott lakóktól az állam hajtassa be a háztulajdonosok részére a lakbérhátrálékot, mégpedig az adóval egyidejűleg. A házadó és más közterhek leszállítása.

Ezt kéri a háztulajdonosok. És mit kérnek a lakók? Arról már irtunk egy-néhányszor.

Kasszafurási rendőri reprimé asszisztenciával

A marosvásárhelyi rendőrség az elfogott nemzetközi banditák összes büntetteiben világosságot derít

Marosvásárhely, október 27.

Mint ismeretes, Braumann, Levinsky és Rosenfeld nemzetközi kasszafurókat Marosvásárhelyre szállították, hogy a marosvásárhelyi rendőrség a városban elfogott bűncselekményeket a valóság-hoz híven rekonstruálhassa.

A marosvásárhelyi rendőrség emberei, Suciu rendőrkész, Ileanu rendőrigazgató és Lascu, a betörőkkel először a marosvásárhelyi betegszáznál pénztár kasszájának kifizetését rekonstruálták. Ezután a rendőrség a megbilincselte banditákkal Szászrégenbe szállított ki, ahol a banditák töredelmesen bevallották az itt elfogott bankbetörést és azt végig is játszották.

A marosvásárhelyi rendőrség tovább kíséri őket városról-városra, a büntettek felderítése érdekében. — Tegnap Tekén és Besztercén ismerték be két kasszafurást.

A rendőrség véleménye szerint a banditák triumvirátus tagjai az utolsó évek legnagyobb bűnözői. Levinsky a banda

legöregebb tagja, aki harminc éve foglalkozik kasszafurással.

Szentpéterváron kezdte karrierjét, a hol egy sikeres betörés után gyáros lett.

Társai fiatal, erős fizikumú emberek.

A banda csze Levinsky Eszter, a bandafőnök felesége, aki egy-egy kasszafurás után, az eszközöket és a zsákmányt biztos helyen elrejtette. Egyébként most őt is elfogták Bukarestben és sok értékes tárgyat találtak nála.

A banditák mindenhol nagylábon éltek. Egész bizonyos, hogy nagy vagyon kell legyen birtokukban, amelynek holtilétét próbálják most kideríteni a marosvásárhelyi rendőrség.

A banditák minden büntetést könnyen bevallanak, mert remélik, hogy könnyen meg fognak szökni a börtönből.

A banditák marosvásárhelyi büntetési felett, csak egy év múlva fog itélkezni a marosvásárhelyi törvényszék, mert előbb a kolozsvári és bukaresti törvényszék fogja tárgyalni ott elfogott bűntetteiket.

Grandi nyilatkozik az olasz-német és az olasz-magyar barátságról

Olaszország elsősorban a leszerelésért dolgozik

Berlin, október 27.

A német sajtó egyöntetű állásfoglalásából megállapítható, hogy Grandi olasz külügyminiszter berlini látogatása a legbarátságosabb és legkellemesebb összhang jegyében zajlott le. Grandi és a birodalmi kormány tagjai a legteljesebb nyíltsággal folytattak megbeszéléseket a világgazdasági helyzetről. Minthogy Washingtonból hivatalos jelentések még nem érkeztek, a tárgyalásokon csak elvont formában került szóba Laval washingtoni útja és tárgyalása az amerikai kormány tagjaival és Hoover elnökkel. Elvont formában esett szó a küszöbön álló angol választások eshetőségeiről és Németország külső hiteleinek meghosszabbításáról. Hivatalos német körök közlése szerint ezekben a kérdésekben is teljes összhang uralkodott Grandi és a német kormány tagjai között.

Grandi a Magyarország című budapesti napilap berlini munkatársának hosszabb nyilatkozatot adott s abban kifejtette, hogy a német-olasz együttműködés az európai népek szolidaritásának egyik legfontosabb tényezője. Minden remény megvan arra, hogy az együttműködést a lehető legjobban kölcsönösen kimélyítsék. A közel jövőben megoldásra váró aktuális politikai kérdésekről kifejtette, hogy Olaszország a maga részéről minden erejével hozzájárul elsősorban a leszerelési kérdés gyökeres elintézéséhez, hogy az európai civilizáció önmagát menthesse meg. Végül rámutatott az olasz-magyar viszonyra. Megállapította, hogy a két állam kapcsolata már nem politikai természetű, hanem olyan őszinte és mély barátsággá fejlődött, hogy azon már a politikai konstelációk semmit sem változathatnak.

Megnyílt a bécsi tőzsde

Bécs, október 27.

Hosszabb szünetelés után ma újra megnyílt a bécsi tőzsde. Egyelőre csak kassza-üzleteket kötnek, az arbitrázs tilos.

Matuskát

örültnek nyilvánítják és így visszakerülhet Magyarországra

Bécs, október 27.

Matuska kiadásáról még mindig nincsen végleges határozat. Magánforrásból származó értesülés szerint nem lehetetlen az sem, hogy a bécsi hatóságok Matuskát beszámíthatatlannak nyilvánítsák és elmeegógyintézetbe utalják. Ebben az esetben az ellátási költségeket a magyar államnak kellene viselnie, miután Matuska Szilveszter magyar állampolgár. Magyarországnak ekkor alkalma nyílna Matuskát kikérni azzal az indoklással, hogy a magyar állam inkább maga gondoskodik róla, mintsem hogy más államnak fizessen érte.

A temesvári rendőrség újabb botránya

2 komiszári azzal gyanúsítanak, hogy merénylet útján akarták telebbvalóikat elpusztítani

Temesvár, október 27.

A temesvári rendőrséget, szigurancát és az ügyészséget rendkívül kínos botrány tartja izgalomban. Letartóztatták ugyanis Popovici Kornél és Ruian Trifu komiszárokat, akik

állítólag merénylet útján akarták eltüntetni láb alól Zachiu Demeter kerületi rendőrfőnököt és Gussi rendőrkészort.

A hatóságok beállítása szerint a merénylet tervére a következőképpen jöttek rá:

Az elmúlt héten Zachiu Demeter kerületi rendőrfőnök előtt megjelent Barbosu József temesvári iparos, aki előadta, hogy fiát és annak néhány ifjumentőjét társát Popovici Kornél és Ruian Trifu komiszárok arra bérelték fel, hogy kövessenek el merényletet Gussi rendőrkészort és Zachiu kerületi főnök ellen. Barbosu jelentésére a vizsgálat megindult s annak eredményeképpen

a felbujtóként megnevezett rendőrtisztet letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

A vizsgálat megállapításai szerint a két rendőrtiszt, akik évekig voltak a temesvári szigurancán, szoros összeköttetésben álltak a kommunista ifjumentőkkel.

Ebben a példa nélkül álló és megdöbbentő ügyben az igazi szenháció azonban csak a felletések meggyilkolására merényletet előkészítő rendőrtisztek letartóztatása után pattant ki. A merénylet leleplezője, Barbosu József, megjelent Malaiu Titu dr. temesvári közjegyzőnél s előtte írásbeli nyilatkozatot adott. Barbosu a nyilatkozatban a következőket szögezte le:

A temesvári rendőrségen 4 napig tartották, étlen, szomjan s kényszerítették arra, hogy a két rendőrtiszt ellen a terhelő vallomást meg-

tegye. Szabadságát csak akkor kapta vissza, amikor végre vallott Popovici és Ruian komiszárok ellen.

A rendkívül súlyos váddal letartóztatott rendőrtisztek egyébként kihallgatásuk alkalmával ártatlanságukat hangoztatták.

— TEMESVÁR KERESKEDŐI KÖVETELIK AZ ÜZLETBÉREK TÖRVÉNYES MEGÁLLAPÍTÁSÁT. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári Kereskedők Egyesülete kedden rendkívüli közgyűlést tartott s azon elkeseredett hangon követelték, hogy a kormány törvény útján szabályozza az üzletbéreket, amelyek még mindig olyan magasak, mint a konjunktúra legvirágzóbb éveiben. Határozati javaslatukban arra kérték a városi tanácsot, hogy az elviselhetetlen terhet jelentő városi illetékeket szállítsák le.

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ. Telef. 145.

Ma kedden:

MARLENE DIETRICH és EMIL JANNINGS

örökbecsű filmje:

A kék angyal

HARRY LIEDTKE BRASSÓBA JÖN!

Három vármegye csendőrsége hajszolja a rablógyilkos sárközi suhancot

Hatszáz lejért ölték meg a jószívű fu-
varost — Hátulról fejszével ütötte le
áldozatát az „apátlan-anyátlan árva“

Szatmár, október 27.

A B. L. röviden már megemlékezett ar-
ról a borzalmas rablógyilkosságról, a
melyet a szatmármegyei Sárköz község
határában követett el egy eddig még is-
meretlen, román parasztsuhanc. A hely-
színi vizsgálat alkalmával a nyomozó ha-
tóságok a következőképpen rekonstruál-
ták a bestiális gaztettet:

Ganz Benci 56 éves dragomérfalvi fu-
varos egy szekér zsindelyt szállított Hal-
miba Davidovits Márton fakereskedőnek.
A técsői hegyekben találkozott egy husz-
huszonkét éves parasztfiúval, aki felkér-
kezett szekerére. A parasztfiú elmon-
dotta, hogy apátlan-anyátlan árva, nincs
munkája és éheznek. A fuvaros megajánl-
ta és azt mondotta, hogy elviszi magához
kocsisnak. A fiú az ajánlatot el is fogad-
ta. Együtt mentek be Halmiba, átadták a
zsindelyt, amelyért Ganz 800 lejűt kapott.
Ezt a pénzt a fiú előtt vette át és tüszőjé-
be tette. Kétszáz lejért diót vásárolt,
majd hatszáz lejjel a zsebében hazafelé
indult.

Sárközön, a hideg, őszi esős esteben le-
szálltak és Felberbaum Márton szabónál
egy teát ittak. Ganz kenyeret vett a fiú-
nak, aki azalatt, amíg a tea elkészült, az
udvaron a fejszéjét élesítette. Ganz még
elmondotta a szabónak, hogy miképpen

került hozzá a fiú, majd este nyolc óra
felé utnak indultak. A fuvaros még egy
pokrócot is kért kölcsön védece számá-
ra, nehogy a hideg éjszakában megfáz-
zon.

Sárköz határában az állomástól mint-
egy száz lépésnyire a hátul ülő fiú fel-
emelkedett és egyetlen borzalmas csa-
pással, ketté hasította Ganz fejét.

A szerencsétlen fuvaros fejéből vastag
sugárban ömlött a vér és nyilván össze-
vérezte a gyilkost is, aki a halott ember
hatszáz lejét elrabolta, majd leugrott a
szekérből és nyomtalanul eltűnt.

A gazdátlanul maradt lovak, mintegy
kétszáz lépésnyire vitték a szekeret. Az
uton mindenütt vastag vérsugár húzódik
végig, egészen addig, amíg a lovak a sze-
keret az árokba fordították. Csak másnap
reggel fedezték fel a gyilkosságot. Az ut-
kaparó vette észre a felfordult szekeret,
amely mellett békésen legelésztek a lo-
vak.

Három vármegye csendőrsége hajszol-
ja a gyilkost, akiről pontos személyleírás
adtak azok, akik a két embert együtt lát-
ták. A nyomozást megnehezíti, hogy a
gyilkos minden valószínűség szerint az
avasi hegyekbe húzódott, amelyeknek
rejtekei most az esős időjárás miatt szin-
te megközelíthetetlenek.

Pálfordulások ősze

Maniu és Averescu két uton — egy irányban

Akik lemaradtak a diktatura paripájáról,
felkapaszkodnak a demokrácia öszvére

Bukarest, október 27.

Lezajlott az első nagy pártkongresszus:
Averescu marsall néppártja hivatalosan
is, legfelső képviselői testülete szavával
állást foglalt a kormányral és általában
az ország helyzetével szemben. De inkább
csak az előbbi illetőleg.

A módos és tekintélyes intellektuellek
e hadvezéri nimbusz alá sereglett politi-
kai alakulata kárhózatoknak nyilvánít-
ta a jelenlegi kormányt, mint amely poli-
tikájával biztos katasztrófába sodorja az
országot s

követelte, hogy — amíg nem késő —
teljesen szabad választásokból kikerüljék,
összintén alkotmányos rendszer jöjjön a
helyébe.

A néppárt persze ünnepélyesen vállalta
ezt a feladatot, ilyen választások levezet-
ését és a holnap végleges kormányának
a megalakítását.

Akció-programot is adott a nagy-gyű-
lés: szigorú alkotmányosság, törvényes-
ség, a pénzügyek és a gazdasági élet sza-
nálása, a korrupció leküzdése, decentrali-
záció stb. Ebben a tekintetben már jóval
kevesebb határozottsággal szögezte le a
marsall pártja, pontosan mit tennie, ha
tényleg ismét ő kerülne a kormányrud
mellé? Az irányelvek csak a nagy álta-
lánoság, a közhelyszerűség felületén
maradnak.

S mégis, ennek ellenére, különös jelen-
tősége van az Averescu-párt kongresszu-
sának.

A vezér kimerítő történelmi visszapi-
lantásban vázolta a maga és pártja politi-
kai szerepét s még ma is csodálkozással
tette fel a kérdést, miért került uralomra
a Jorga-Argetoianu-kombináció, ez a
bizonytalan sikerű újítás és kísérletezés,
amikor egy olyan kipróbált párt állott
rendelkezésre, mint az ő pártja, amely
1920-ban, az ország legkomolyabb belső
veszélyeztetése idején, úgy megfelelt a
legsúlyosabb feladatnak, amint egyetlen
más párt egyetlen országban sem?

A magyarázatot a marsall saját szemé-
lyében, illetőleg intranzigenciájában,
hajlíthatatlanságában vélte felfedezni.

Ki van átkozva s ezért inkább félreáll.

A pártkongresszus azonban egyhangu-
lag újra megválasztotta, azonosítva magát
az állítólagos kiátkozottal. Ezzel pedig
ugyanolyan frontba lépett, mint a nem-
zeti parasztpártnak az a része, amely in-
dokoltnak tartotta és tartja részben még

ma is Maniu visszavonulását.

Ezzel a magatartásával most már az
Averescupárt is szembehelyezkedett a ki-
átkozások és száműzések rendszerével,
azonban egészen más taktikai elgondolá-
sok alapján, mint ahogyan azt a Maniuek
cselteként. Amíg ugyanis Maniuek a ki-
átkozások és száműzések és titokzatos
uralmával szemben, amelynek lényegét
nem ismerjük igazán, mert az összes párt-
vezérek csak homályos célzásokban utal-
nak rá, a duzzadó passzívításnak, a falusi
magányba való visszavonulásnak, a csa-
ládi kuriában való sértődött politikai zu-
golódásoknak az útját választották, —
addig Averescuék felütött sisakrostéllyal
kiállnak a porondra és fennhangon ki-
áltják:

— Ha a nép velem, ki ellenem?

Ez a kiáltás — el kell ismernünk — ne-
mesebb és jogosultabb forrásból, a nép-
akarat elismerésének forrásából fakad,
mint a mai kormányzat uralmi jogosult-
sága.

Csupán az a meglepő és teljességgel
váratlan, hogy éppen Averescuék es-
küsznek most a demokráciára és hogy
éppen ők igyekeznek tiszta választás és
szavazattöbbség segítségével uralomra
kerülni. Éppen ők, akik egyrészt 1927-
ben, amikor kormányon voltak és ami-
kor Maniuek döngettek a népakarat jó-
gán a hatalom bástyáit,

azzal utasították őket vissza, hogy a
nép nem számít,

mert szeszélye jobbra-balra hajladozik,
a tömeg ostoba, amelyet tetszés szerint
lehet irányítani, maradjon tehát csak
népszerűség nélkül is a marsall intellek-
tuell-kormány. S éppen ők, akik más-
részt még most is afőlött siránkoztak,
hogy az uralkodó nem őket bízta meg
Jorgaék helyett a mai feladatok elvég-
zésével akár tényleges szavazatok nélkül
s a népakarat ellenére is.

Savanyu a szőlő, tehát nincs más hát-
ra, mint népuralomról álmodni és tiszta
választásokat követelni.

Igy találkoznak tehát a közös ellenzé-
kiség keserű frontján a közismerten

diktatórikus hajlamu Averescu és a
kétségbevonhatatlanul demokrata Ma-
niu,

hogy egyaránt a demokrácia jegyében
versengjenek az őszinte alkotmányosság
helyreállításáért.

(K)

A jó angol tea,
amely elragadja a hozzá-
értőket és amelyet mindenütt
előnyben részesítenek:

HORNIMAN'S TEA

A sztratoszféra hőse Brassóban

INTERJU RÖPTÉBEN PICCARD PROFESSZORRAL

Egyetlen ember a világon,
aki még azt mondja:
Fel fogunk emelkedni

Brassó, október 27.

Hétfőn délután öt óra körül, jellegzetes orr
nyomult be a Korona kávéház forgóajtáján.
A közismert szaglószeret, derűsen csillogó
szemüveg s egy hihetetlenül vékony nyakon
nyugvó becsült arc követte, amely egy két-
méteres törzsön imbolygott jobbra-balra.

A kávéház csendesen kvaterkázó törzsven-
dégeinek, a jelek szerint nem lehetett ismer-
etlen a hirtelen beállított jövevény. A römi-
zők félbeszakították a tercek gyűjtését s a
kávécsészék is megálltak egy röpké pillanat-
ra, az asztal és a száj között... Minden szem
a belépőre szegeződött.

Piccard! — kiáltotta fel egy tétovázó hang
az egyik zugból.

Az inkognitóban kószáló szikár tudóst za-
varba hozta a váratlan felismerés. Térült-for-
dult s már nyoma is veszett...

Piccard, Brassóban?! A világhírű belga, a
ki ezüstösen fénylő légömbjével érintetlen
magasságokba emelkedett! Aki olyan hősies
órákat és percekét élt át, mielőtt a Gurgl hó-
födté fennsikjára bocsátkozott alá!

Utána...!!

A tanár urat időközben már jelentékeny tá-
volságra röptették hosszú lábai. Amikor el-
fogom, éppen élénken magyaráz valamit ki-
sérőjének, *Museleanu* bukaresti professzor-
nak. Feltűnő iramban, szinte követhetetlenül
hadar, de beszédjéből minduntalan kieseng a
„sztratoszféra“ szó...

— Bocsánat uraim, hogy zavarom önöket,
de Piccard professzor ural feltehetően szeret-
nék néhány szót váltani!

Piccard felé fordulok... Ha felágaskodnék,
talán a válláig érnék... (Nem is csodálom,
hogy mindenki eltöpreng mellette.)

Egy kis nyilatkozatról volna szó a B. L.
részére, monsieur le professeur!

A tanár ur szokatlanul magas homlokára
a meglepődés redői húzódnak.

Honnan veszi, hogy én vagyok Piccard?

Hát az ember csak eljárogat a moziba, —
felelem, — meg aztán egy-egy lapot is vesz
a kezébe néha! Vagy nem?

Piccard megadja magát. Nem cáfol rá
nyárspolgárius megjelenésére, megdöbbenően
szerény és lekötözöken kedves ember. A bal-
lonjaitól csak az emelkedettséget hozta magá-
val, a felfuvalkodottságot nem!...

Nos kérdezzen! — sürget előzékenyen.

Honnan jön, professzor ur?

Bukarestből! Két előadást tartottam ott
Egyet szombaton, egyet vasárnap...

Erdélyben nem óhajt seholsem beszélni?

Nem! — jelenti ki határozottan, — külső-
ben is tovább utazom. A vonatom nyolc óra
után indul.

Kár! — jegyzem meg, — hogy öszön-
volna a közönség...

Nem árulná el, hogy mik a tervei a közel-
jövőre, tanár ur!

Piccard professzor végigsimítja gyérülő hó-
ponyáját.

Fel fogunk emelkedni, illetve nem is én, ha
nem két belga pilóta! Az előkészületek javá-
ban folynak... Fel fogunk emelkedni! — is-
métli meg szórakozottan. És én arra gondo-
lok, hogy miért nem közgazdász ez a Pic-
card.

Hogy tetszik Brassó?

A tudósvilág „kimagasló“ alakja felnevet
Tetszik, — állapítja meg jóakarattal, —
nagyon csinos kis város. Igaz, hogy még jó
formán alig néztem körül, de tetszik.

Nem kaphatnék egy autogrammot?

Nagyon szívesen, — veszi elő ezüst penka-
láját Piccard professzor, — de álljon elemi
fedezetképpen, amíg elkészülök vele, mert
rámuszítja egész Brassót.

Markáns betűkkel kanyarintja az előjártat
tött noteszlapra névaláírását.

Köszönöm!

Kérem! —

Kísérője karonfogja...

Látom, hogy már csak a bucsuvétel esedé-
kes.

Ajánlom magamat professzor ur!

Piccard kézfogásra nyújtja, csontos, hosz-
szu ujjait.

Isten vele...

Imigyen szóla a professzor s úgy eltűnt az
utca forgatagában, mint annak idején a sztra-
toszférában. Az emberek szokás szerint jö-
tek-mentek, sürögtek-forogtak, siettek, tüle-
kedtek s rá sem hederítettek, hogy egy ma-
gas, raglános ur, óles léptekkel köztük méri
a járdát...

Pedig nem is olyan mindennapos jelenet
ő az egyetlen, aki azt állítja, hogy fel fo-
gunk emelkedni.

Nagyon tiszteltreméltó ember.

Nemes Ferenc

Betegség esetén kérjen orvo-
sától véleményt. gyermeke elő-
menetele ügyében forduljon
tanárjához. jogi ügyekben ne
tegyen egy lépést sem ügy-
védje nélkül, s ha ruhát akar
csináltatni beszélje azt meg
szabójával. A szakemberek
őszinte tanáccsal viszonyozzák
az Ön bizalmát. Szabója min-
den bizonnyal örömmel mu-
tatja meg Önnek a kéznél
levő Vestis kollekciót vagy
szívesen kíséri el Önt a cég
üzletébe is, ahol eredeti vé-
gekben mutatja meg Ön-
nek azt a dus választékot,
amit e kitűnő szaküzlet ál-
landón raktáron tart.

VESTIS

SZÖVETNAGYÁRUHAZ
BRASSÓ, IEN-SOR 26. SZ.

Argus reklám

Igy kergetik őket a kigyulás és a gyújtogatás felé!

Az adóhivatalok pörgetik a kifosztottak indulóját

Az árverések nem igen hoznak eredményt, jöjjön hát az üzletek lepecsételése! Törvénytelenégeket halmoz az adóbehajtási találékonyság

Kézdivásárhely, október 27.

A rendőrség főnöke sziguranca-sef volt valahol, mielőtt Kézdivásárhelyre került volna. Ennek megfelelően kemény és szigorú ember. Régi hivatását ma is tiszteltben tartja önmaga is, és tiszteltben tartatja másokkal is. Ma sem „rendőrfőnök”, hanem „sziguranca-sef”, aminek mondja és hivatja magát. Az állam biztonsága mindennek előtt.

A sarkokon rendőrök posztolnak, a piacon rendőrök sétálnak...

Bűnügy kevés van ezen a vidéken...

Am az állam biztonsága fölött mindig őrködni kell! Mi fenyegeti az állam biztonságát? Mindenféle sötét politikai mozgalmak, földalatti szervezkedés, irredentizmus, lázongásra való hajlam, törvénytelenkedésre való felbujtás, izgatás, vagy esetleg maga a törvénytelenkedés.

Ne tessék megijedni, nincs ilyesmi sehol. A rendőrök őrködnék a sarkokon, besugó is van elég, civilruhás detektív is megfordulhat itt-ott, de nem láthatnak semmit, nem vesznek észre semmit. Csak a nagy és nyomott válsághangulat nehezedik rá mindenkire egyformán és nyomja még a rendőr fejében is szemöldökig a sapkát. De azért ő őrködik hűségesen...

Őrködik és nem lát semmi különösét, semmi feltűnőt és izgatót abban, hogy az uccasarkon megperdül a dob...

OH, NINCS EBBEN SEMMI IZGATÓ!

A rendőr felfüled a dobszóra s teljes hivatali méltóságával arra felé sétál. Szó sincs róla, érdekli a dolog, mert urja már ezt a nagy és nyomott csendet. Jobb volt akkor, amikor még szinte naponta zajlott a vásári élet s apró tolvajokat kellett lefűlelnie. Ez a télenység elcsigázó valami, legalább frissül a szem és a fül a dobszó mellett. Árvereznek, adóba. Ebben mindig szokott izgatónak és érdekes lenni...

A rendőr tehát izgul egy kicsit, de azért nem siet. Neki csak akkor szabad sietni, ha rendbontók zajonganak. Ott pedig hozzá hasonló hivatalos emberek

ütik a zajt. Ha oda is megy, támogatásukra megy, az esetleges rendetlenkedők megfenyítésére megy.

Butorok, elvéve iparos szerszámok, párnák, családi értékek fölött pereg a dob. A végrehajtó sötétben áll az összehalmozott értékek mellett. A dobos pörgeti a szerszámját, amíg a keze eláll. Akkor a szája nyílik ki. Kiabálja és dicséri a portékát s aztán lassan lefelé száll a kikiáltási árral. Emberek állanak körös-körül. Hallgatnak. Csak néznek a végrehajtóra és a dobosra s megrezzen a fejük, ha valahonnan a távolból erősebben üti meg fülüket a sírás.

Mert ugyebár, valakinek most sírnia kell. Ha másért nem, a szegény miatt, hogy idáig jutott. Hogy adóba...

Az emberek csak állanak és nem szólnak semmit. Jobb kezük a zsebükben van, összeszorított öklük átdomborodik a megkopott szöveten.

— Senki nem ígér semmit?

És az adóhivatal nem hagyja magát...

A dobpergés már megszűnt. Az árverés nem ér semmit, nem érdemes. A foglalás meg éppen nem ijeszt meg az embereket. Eleinte olyasmit foglaltak le és fenyegették árveréssel, amiről azt hitték, hogy elvághatatlannul kedves a családnak. Előszóval betették magukat a zongorákra, ahol találtak ilyesmit. Mert hát ma már az ügyvédnél, orvosnál, hivatalnoknál és valamikor jómódú kereskedőnél és iparosnál is árverezni kell az adóhátralék miatt.

A tulajdonos azonban legyintett:

— A zongorát? Vigyétek!

Az adóellenőrök dörzsölték a homlokukat és verejtekeztek. Felülről egyre jön a rendelet: nincs könnyűélet senkivel szemben. Ha a kivett adómenynyiség az előírt részletekben nem folyik be, először fizetéslevonás, aztán rövidesen az elcsapás. Majd hoznak ezekre a renitens vidékekre olyan adóbehajtókat, a kik kéjjel árvereztetnek!

Falun még csak megy valahogy a dolog. Ezt a részét már kitapasztalták. Lehetőség a fejős tehént kell lefoglalni. Azért feljajdul a család és az asszonyok sirva szaladják be a falut. Lejenkint szedik össze a kívánt összeget. A varrógép is jó, az is nagyon fáj az asszonyoknak, hiszen ha már mással nem dolgoztathatnak, ha lefoglalják emberük hátáról az ing. A gazdának viszont az eke és más gazdasági szerszámok fájnak. Ha aztán a lefoglalás sem segít, akkor el lehet szállítani ezeket a dolgokat messzibb, ahol már megszűnik a bajbajutottak szolidaritása és árverezni is mernek. Igaz,

— Igérjenek már valamit emberek! — biztatja őket a rendőr. — Ki látott már ilyen unalmas árverést?

— Kell a kutyának! — vágja vissza valaki s összéből markolja a zsebében az öklét.

A felelet olyan érdes, hogy a rendőr szeme megakad a borostás arcon. Más szólal meg és enyhíti a helyzetet.

— Kinek van ma pénze? Két hét óta egyetlen lejt se láttam, ami a magamé lett volna.

A rendőr sóhajtott.

Az árverés eredménytelen. A holmikat elviszik. A körülállók szétoszolnak s távolabb, ahová a rendőr szeme már nem ér el, kivetik zsebükből a követ. Ha valaki ajánlani mert volna?

A rendőr is elhallag és sajnálkozik az adóhivatalon. Szolidaritást érez iránta, mert az is az állam érdekében dolgozik. Sikerebb munkát kíván neki.

A valódi értékek tizedrésze folyik csak be, de az államnak minden garas kell. Aldobolyból például Sepsiszentgyörgyre hordják a lefoglalt varrógépeket, gazdasági szerszámokat, ágyneműket. Az adóvégrehajtók szekér nélkül már meg sem indulnak.

Falun tehát még megy valahogy. De városban, a kereskedőknél, azoknál más. Azoknál nehezebb.

A találékonyság azonban itt is segít. Kézdivásárhelyen végigjárják először a kocsmárosokat.

— Az adóhátralékot kérjék.

— Nem tudom kérem kifizetni. Nem fogyasztnak az emberek. Nagy a nyomorúság.

— Parancs, parancs. Rendelet jött.

— Amennyim van, vigyék el.

— Nem elég. Az egész hátralék kell.

— Nincs.

— Akkor lepecsételjük a pincét.

Lepecsételtek. Nem is néhány kocsmárosnál, hanem soknál. De ez sem elég. Pár nap múlva a kereskedőket látogatták meg. Az előbbi párbeszéd ismétlődött s ezzel fejeződött be.

— Jöjjön ki a boltból és huzza le a redőnyt.

Megtörtént. Az adóemberek zsebéből spanyolviasz került elő és spárga. Meggyult a gyertya és a spanyolviasz csepegett.

Az üzletet hivatalosan lepecsételtek. A hivatalos aktusnak nézőközönsége volt mindenütt. A rendőr is érdeklődött az új fordulat iránt és — segített a lepecsételésben, hivatalos szolidaritásból.

Hogy merik ezt tenni?

A városban pedig pillanatok alatt szétcikázott a hír. A kereskedők kiszaladtak a boltjukból:

— Hogy merik ezt tenni?

A közvélemény minden egyede így adta tovább: Hogy merik?

A közvélemény minden egyes egyede tudja már a törvényt. Tudja, hogy ez a leggaládabb törvénytelenység. Tudja, hogy ezt nem volna szabad. És utána teszi azt is, hogy égbekiáltó, baromi butaság az egész, hiszen hogyan fizethesse ki most már az adóját az a kereskedő, ha nem tud árulni!

Micsoda vakmerő játék ez? A közvélemény minden egyede felháborodik, válogatás nélkül, társadalmi állásra való tekintet nélkül. Crisan, a Brassóból Kézdivásárhelyre került közjegyző jelent ki többek előtt:

— Akkora törvénytelenység ez, hogy ha én volnék az érdekelt kereskedő, minden további nélkül feltörném a pecsétet.

Ez a megnyilatkozás is végigszalad a városban. Az ipartestület és a kereskedők egyesülete tiltakozó táviratot fogalmaz. Miért teszik ezt és miért éppen most, a közelgő nagyvásár előtt? Hát a végső romlásba akarják kergetni a népet? Halljuk, Szentgyörgy környékén nem adták ki az állataikat vásárba hajtani akaró gazdáknak a cédulákat. Az adóhátralék miatt! Miből fizessék az adót, ha nem adhatják el az állataikat? És miből vásároljanak a kereskedőnél, iparosnál, hogy aztán az is megfizesse az adóját, ha nem engedik neki rendesen értékesíteni azt, amit eladhat? Hát már csak végrehajtás és árverés után cserélhet gazdát valami?

Hiába minden, a vörös spanyolviasz-pecsét ott virít a lehuzott redőnyökön. A rendőr figyel és őrzi, mert a lepecsételés lehet törvénytelen, de azt a társadalmiság követte el. A pecsét letétele vi szont már olyan törvénytelenység lenne amit nem tűrhet el a rend és az állam érdeke.

A pecsétetek azért feltörődnek. Éjje valaki, vagy valakik, kirángatják belőlük sorban az összekötő spárgát. Csak úgy, minden haszon nélkül, pusztá dühből, hangtalan tiltakozásból. A rendőrszegenyi magát és ezentul jobban vi gyáz. Mert ez már az állam biztonsága elleni izgatás!

★

Mi történik itt? Nem tudok másképpen, csak elképesztő vízióval felelni erre a kérdésre. Az államhatalom, illetve az államhatalom exponensei üzik, hajszojják, verik a tömeget balra, még inkább balra, még jobban balra, egészen a tűz kilobbanásáig.

Kell ide agitáció?

A dob pörög...

A kereskedő boltján ott virít a vészleltű pecsét...

A gazdának viszik a tehenét, ekéjét, az iparosnak a szerszámját, amivel ke nyeret kereshetne.

És a rendőr őrzi a törvényteleniséget! Rongyoskodni még lehet, de éhezni már nem. Az éhezés pedig ott kopogtat az ajtón, amikor a kereskedőnek lezárják az üzletét, a földművesnek elviszik a marháját, az ekéjét, az iparosnak a szerszámját.

Rendőrség, sziguranca! Egyelőre csukd be, pecsételd le az adóhivatalat! És nyisd ki a szemedet!

Kacsó Sándor

Meghívó

a kereskedők és iparosok országos kongresszusára, Brassóban

Brassó, október 29.

Az ország összes kereskedőit és iparosait életbevágóan érintő egyencsádó-törvény tervezetének munkálatai folyamatban vannak.

Ennek a nagyfontossága és az ország számottevő adófizetőinek érdekeit mélyen érintő javaslatnak végleges formában való öntése előtt az ország kereskedőinek és iparosainak véleménye, kívánsága és óhaja is kifejezésre kell hogy jusson, nehogy ezen az adótörvényt módosító tervezet újból az érdekeltek meghallgatása nélkül, ahogy azt ajnos már oly gyakran kellett tapasztalunk, törvényvé váljék.

Ezen okból, valamint a városi takszarendszer megszűntetése érdekében, az arra illetékes tényezők az ország összes kereskedőit és kisiparosait a folyó évi november hó 8-án (vasárnap) délelőtti 9 órakor a brassói kereskedelmi és iparkamara disztermében megtartandó országos kongresszusra hívja össze. Napirend: 1. A kongresszus megnyitása, üdvözlések. 2. Állásfoglalás a jövedelmi adótörvény módosításával kapcsolatban, valamint a városi takszarendszer megszüntetésének és a községi illetményeknek az állami adók alapján történő kivételének követelése. 3. Esetleges indítványok.

Felkértem az összes kereskedelmi és ipari intézmények, hogy ezen kongresszusra, mely életérdekeik megvédése céljából hivatott össze, minél több képviselőt küldjenek ki és ezen képviselőket legkésőbb folyó évi október hó 31-ig az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége vagy a Verband Deutscher Handelsgremien Siebenbürgens (mindkettő Brassó, Alsó-Villa-utca) címére jelentsék be. — Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége. — Az országos Szakmai Vezetősége. — Az Erdélyi Német Grémiumok Szövetsége. — A Brassói Román Kereskedők Egyesülete.

CÉGÜNK FENNÁLLÁSÁNAK

25 ÉVES

JUBILEUMA ALKALMÁVAL, VEVŐINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN, AZ EDDIGINEL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTIJUK!

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI

BUTORGYÁR RT.

MAROSVASÁRHELY

FIÓKOK:

BUKAREST
BRASSÓ

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
GARANTÁLT MINŐSÉG!
SZENZACIÓS ÁRAK!

HASZNÁLJON
RADIÓJÁHOZ
KIZÁRÓLAG

VALVO

LÁMPÁT
AMELY TÖKÉLETES
VISSZAADÁST BIZTOSÍT

Hírek

Rendőrök akadályozták meg a Lupta és Ordinea megjelenését

Bukarest, október 27.

A Sarindar-utcában ma folytatódott az az izgatott jelenet, amelyeket tegnap a Lupta és az Ordinea elközbizásánál megnyilvánultak. Mindkét lap ma is megkísérelte a megjelenést, a lappeldányok utcára való juttatását azonban erős detektív és rendőrkészültség akadályozta meg.

Luput elakarták némitani Temesváron

Temesvár, október 27.

Lupu dr. pártjának bántási tagozata kedden tartotta meg nagygyűlését Temesváron. Urletianu prefektus a gyűlés megtartására nem adott engedélyt a erős katonai karhatalmat vezényeltetett ki arra az esetre, ha Lupu és hívei mégis meg akarják tartani a kongresszust. A gyűlést azonban a karhatalom jelenlétében és engedély nélkül is megkezdtek és le is vették, mert Urletianu Octavian prefektus utolsó pillanatban mégis aláírta az engedélyt.

A gyűlésen Lupu dr. hatalmas beszédben ismertette a romániai parasztság nyomorúságos helyzetét és éles bírálatot mondott a Jorga-kormányról, amely semmit sem tett a földművesek helyzetének javítására. Beszéli a pénzügyi válságról is a nagy feltűnést keltett az a kijelentése, hogy a krízist nem lehet utájjal másképpen megállítani, csak akkor, ha a Népszövetség után egységes európai valutát vezetnek be.

— IDŐJÁRÁSEJENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint a néhány napon keresztül tartó rendkívül enyhe, szinte nyári időjárás megváltozik és közelebből esőre hajló, hűvösebb idő várható.

— PÉTER JULIÁN BÁNSÁGI TARTOMÁNYI FŐNÖKÖT BUKARESTBE HELYEZTEK. Temesvári tudósítónk jelenti: Péter Julián dr., bántási tartományi főnök rövidesen megváltik jelenlegi hivatali beosztásától és Bukarestbe költözik, ahol a belügyi vezérfelügyelőség élére kerül. Utódja a bántási tartományi főnökség élén Nicolau belügyi vezérfelügyelő lesz. Péter Julián dr. má a jövő héten átveszi hivatalát a fővárosban.

— SZESZCEMPÉSZETI TÁRGYALÁS A ZILAHAI TÖRVÉNYSZÉKEN. Nagyváradai tudósítónk jelenti: A zilahi törvényszék előtt ma kezdődött meg az érmihályfalvi szeszcempészési bűnügy főtárgyalása. A per vádlottjai, Weisz Lajos érmihályfalvi kereskedő és társai, azt vallották, hogy beismerték a vádat, csak azért tettek a vizsgálat alatt, mert Sava Cornél sziguranca inspektor és Filimon komisár veréssel kényszerítették őket. A zilahi törvényszék elrendelte Sava inspektor és Filimon komisár elvezetését s addig a tárgyalást elnapolta.

— MEGGYILKOLTAK EGY MARGITTAI GAZDAT. Nagyváradai tudósítónk jelenti: Kedden éjszaka Béni Antal margittai szőlősgazdát, aki szőlőjéből hazafelé tartott, meggyilkolták. A csendőrség rövidesen megállapította, hogy a gyilkosságot Osváth Károly és Osváth György margittai gazdák követették el. Mindkettőjüket letartóztatták és átadták a nagyváradai ügyészségnek.

— VASUTI KARAMBOL EGY REGATI ÁLLOMÁSON. Bukarestből jelenti: Baicoi állomáson egy tehervonat összeütközött egy személyvonattal. A tehervonat a szerencsétlenséget megelőzőleg Cămpina állomáson vesztélt huzamosabb időn keresztül, ahonnan a mozdonyvezető a tilosra állított szemafor ellenére is elindította. Az összeütközés következtében több vasuti kocsi siklott ki, három utas pedig súlyosan megsebesült. — A vizsgálat folyik.

Drogeria

Budapesten a Lipótváros szívében gyógyszerész, fényes berendezéssel, uri megélhetést biztosító, állandó vevőkörrel, olcsó házibér, laboratórium, iroda és tágas raktár helyiségekkel, más vállalkozás miatt jutányosan átadó, esetleg két szobás lakással is. — Budapestben elhelyezkedni óhajto gyógyszerész, vegyész stb. biztos megélhetési alkalom. — Bővebb felvilágosítást

Kertész Nándor

Budapest, Berzenczey-utca 13.

★ HARRY LIEDTKE ERDELYBEN. Egész Bukarest beszél Harry Liedtke vendégszereléséről. A néma-film kedvence, ragyogó sikerű romániai turnéján legsajátosabb terén mutatkozik be, mint színművész. Maga köré olyan együest gyűjtött, amely a legnevesebb berlini művészekből van összeállítva: Traute Carlsen, Erika Dernburg, Elisabeth Markus, Éva West, Rudolf Klein-Rogge, Max Landa, Ernst Pitschau, stb. Így az együest előadásai teljesen a legjobb berlini színielőadások színvonalán mozognak, ami reánk nézve szenzáció élményt jelent. A G. Ongyérth hangverseny- és színház-igazgatóságának sikerült Harry Liedtke-t erdélyi turnéja is leszerződtetni. Oskar Wilde bohóza: „Az ideális férj”, Bruno Frank szabad fordításában és Carlheinz Martin híres berlini rendező rendezésében, megadja Harry Liedtke és művészeinek azt a keretet, melyben nagy művésztük legjavát adhatják. Liedtke a következő erdélyi városokban ad egy-egy estét: Brassó, október 31-én, Nagyszeben október 30-án, Temesvár november 5-én.

— Biciklivel nekiment egy szekérnek és szörnnyethalt. Ma délelőtt tíz órakor Maurer Mihail huszonöt éves pincér meg nem engedett sebességgel száguldozott biciklijén Brassóban, a Kutucában egy társ kíséretében. A Leonhardt szanatórium udvaráról éppen akkor fordult ki egy szekér, amelynek Maurer Mihail teljes sebességgel nekiütközött, majd az utca cementjéhez vágódott. Amíg orvosi segítség érkezett, a szerencsétlen pincér már kiszáradt.

— Habsburg Ottó feleségül veszi Mária olasz hercegnőt. Londonból jelenti: A Reuter iroda római jelentése szerint Boris bolgár király lakodalmának évfordulóján, amelyre a bolgár királyi pár máris megérkezett Rómába, közzéteszik Ottó főhercegné Mária olasz hercegnővel való jegyességét.

— NYOLC HAZ ÉGETT LE MADÉFALVÁN. Csikszerezdéből jelenti: Madéfalván, a tegnapi este órákban hatalmas tüzvész pusztított. A lángok — ismeretlen okokból — Tamás András gazdálkodó csűrében keletkeztek, ahonnan a szélvihar következtében rohamosan tovaterjedtek. Amikor a csikszerezdai és a szomszédos községek tűzoltói a tűz színterére érkeztek, már 8 ház és 9 csűr hamvadt el teljesen.

★ SCHMIDTHAUER LAJOS ORSZÁGOS-HÍRÜ ORGONAMŰVÉSZ, A BUDAPESTI ZENEMŰVESZETI FŐISKOLA TANÁRÁNAK ORGONAHANGVERSENYE A BRASSÓI RÓMAI KATHOLIKUS PLEBÁNIA TEMPLOMBAN. Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét az október hó 29-én, csütörtökön este 8 órakor tartandó nagyszabású orgonahangversenyre. Reméljük, hogy olvasóközönségünk nem lesz ezuttal közömbös ezen művelőzetnek ígérkező hangverseny iránt. Műsor: Király Lajos divatútleiben, Hackmüller K. kesztyű-üzletében, (Kolostor-utca), a sekrestyében és este a hangverseny előtt a templom bejáratánál kapható és annak megváltása kötelező.

— A BUKARESTI ZSIBARUSOK MEGLEPETÉSE. Bukarestből jelenti: A főváros ugynevezett „zsibvásárát”, Bukarest egyik régi vásárcsarnokában helyezték el a hatóságok, amelyet a városi tanács határozata értelmében október 26-án ki kellett volna üríteni. A főpolgármesteri hivatal engedélyt adott arra, hogy a zsibarusok a tavaszig az épületben maradhatnak. Az éjszaka folyamán azonban, megjelent a vásárcsarnokban Anghel kerületi primár, aki munkásokkal lebontatta az épület tetőzetét. A kereskedők csak ma reggel vették észre, hogy a lehulló fatörmelékek s gerendák javarészt tönkretették áruikat, ami természetesen általános elkeseredést váltott ki.

— ERŐSZAKKAL AKARTAK VISSZASZERZNI AZ ADÓBA ELVITT PÁRNÁKAT. Nagyváradai tudósítónk jelenti: A román-magyar határ közelében levő Füzesgyám község jegyzője telefonon értesítette a biharmegyei prefekturát, hogy a község lakossága fellázadt ellene és élete is veszélyben van. A vármegyei prefektus utasítására csendőrküldemény szállt ki a faluba. Megállapították, hogy a parasztok valóban megrohanták a község házát, hogy onnan az adóhátrálék fejében lefoglalt párnákat és más holmikat visszavegyék. A csendőrség azonban az elkésredett adófizetők között hamarosan rendet teremtett és a község háza, ellen intézett roham vezetőit őrizetbe vette.

— EGY BRAILAI NAGYBANK IS KENY-SZEREGYEZÉGET KÉRT. Brailából jelenti, hogy az ottani „Banca Sindicatului Agricol” ma reggel bezárta pénztárát. A bank hirdetményt bocsátott ki, amelyben közli betéteseivel, hogy a válságos pénzügyi helyzet kényszerítette erre a lépésre. A bank százszázalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek.

— Rejtélyes villamosgázolás. Budapestről jelenti: Kudelka Vilma tizenöt éves bakfist a Pálffy-téren elütötte a villamos. A szerencsétlenül járt leányt, a kinek két lábát teljesen leszelték a kezek, azonnal a kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. A szerencsétlenség színhelyéhez közel megtalálták a leány iskolataskáját, amelyben

egy „Katonák, Nyiregyházán” című szívből szívből s cédulát találtak. A papírszerűlet egyik oldalára: „Mi történt Margittal?”, a másikra: „Margit randevura ment villamos elgázolta, meghalt!” volt írva. A rendőrség megállapította, hogy ugyanezen a helyen, néhány nappal ezelőtt egy Friedmann Margit nevű tizenöt éves leányt gázolt halálra a villamos. A hatóságok a titokzatos, egyöntetű gázolásokról ügyében megindította a nyomozást.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Med. univ. dr. Tischler László, fogorvosi rendelőjét Kapu-utca 44. szám alatt megnyitotta. Rendel délelőtt 8—12-ig és délután 2—6 óráig. Technikai laboratórium vezetője Mandler Izidor vizsgázott fogász-mester.

— MAROSVÁSÁRHELYI HIREK. Tudósítónk jelenti: A Marosvásárhely melletti Bese erdőben tegnap egy már oszlásnak induló holttestet találtak, amelyben agnoszkáltak Lőrinczy József 18 éves fiatalembert. Lőrinczy ezelőtt egy héttel ment el otthonról, azzal, hogy munkát megy keresni, a szülők azért nem jelentették az eltűnését. Még nem állapították meg, hogy vajon öngyilkosság, vagy gyilkosság áldozata lett a fiatal munkanélküli. — Demeterháza kisiklott ma egy üres tehervonat. A pálya annyira megrongálódott, hogy a vonatok huszonnégy óráig csak átszállással közlekedhettek.

— A tighinai harminceszoros liliumtíró a bíróság előtt. Bukarestből jelenti: A tighinai esküdtészek előtt hétfőn kezdődött meg az utóbbi évek egyik legborzalmasabb bűnügyének a tárgyalása. A vádlottak padján Nemirowschi Lazar gyógyszerész ül, aki a vád szerint Volentir községben több, mint harminc 4—9 éves leánykát rontott meg. A beteg hajlamu gyógyszerész részint fenyegetésekkel, részint ígéretesekkel csalta magához a gyermekeleányokat, akiket azután megdöböntöttek elferdült hajlamai keletkezésére használt fel. A vádirat szerint Nemirowschi évek óta üzte borzalmas kéjelgését s csak a rendkívüli körülmények találkozására okozhatta, hogy üzelmei mind ideig titokban maradhattak. A szülők most is csak úgy jöttek rá, hogy a megrottott leányok közül többen betegek lettek s így az orvosi vizsgálatot követő vallatás derített fényt a borzalmas bűnügyre. A tárgyaláson a vádlott mindent tagadott, a kihallgatott leánykák azonban megdöböntő módon tárták fel megrontásuk minden körülményét s így a vád beigazoltnak vehető. Az esküdtészek az ítélet kihirdetését elhalasztották.

★ AZ ERŐS DOHÁNYZÁS sárga, barna, vagy fekete lerakódást okoz a fogakon. Okvetlenül szükséges tehát dohányzó férfiaknál és nőknél, hogy fogukat naponta többször Odol-fogpasztával tisztítsák, ha ki akarják kerülni az említett csunya lerakódást. Odol-fogpaszta biztosan tisztítja a fogakat, anélkül, hogy a fogzománcot megtámadná. Az Odol-fogpaszta colloidalis alkatrészeinél fogva nagyfokú felszívó hatással rendelkezik: eltünteti tehát az összes tisztálattalanságokat, kellemetlen szagot és festékanyagokat, amelyek mint a dohány, ételek és italok maradványai, a fogakhoz tapadnak és a fogakon csunya színtelket okozhatnak. Odol-fogpaszta fehér fogakat és tiszta leheletet ad. (be)

— Ismét kivégzett az adó egy régi magyar intézmény. Csikszerezdéből jelenti: A gyergyószentmiklósi, magyar alapítású Hangya-szövetkezet Szabó György apátlébanos elnökelete alatt a napokban gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy felszámol, mert nem bírja az aránytalan méreteket öltő adó s közterhek viselését. Hosszu vita előzte meg ezt az elhatározást, mert az igazgatóság mindeképen meg akarta menteni a hosszú multia visszatekintő intézményt az összeomlástól. A tulhajtott adózás idézte elő e régi kereskedelmi vállalat halálát is.

— Halmiban sírköveket döntöttek ki. Szatmárról jelenti: Halmi község lakosságát felháborító merénylet tartja izgalomban. Az elmúlt éjszaka a halmi zsidótemetőben ismeretlen tettesek kilenc sírkövet kidöntöttek és egy sirt — a meggyilkolt Weisz Endre halmi bankár sírját — félig kiásták. A vandál temetőrombolókat a csendőrség keresi.

— A máramarosszigeti zugirászkodó cuzista agitátort letartóztatták. Szatmárról jelenti: A máramarosszigeti rendőrség letartóztatta Manole Zacharia cuzista agitátort, aki a falvak lakosait zsidóellenes excessusokra izgatja, letartóztatták. Lakásán revolvereket, rengeteg lázító röpiratot találtak, azonkívül egy sereg árverési hirdetményt, amelyet Manole Zacharia a hiszékeny falusiaktól szedett össze azzal, hogy Bucurestiben elhalasztja az árveréseket. Manole Zacharia legutóbbi pálinkafőzési engedélyt kért a városból és a város végén egy kis bódéban állította fel a pálinkafőző műhelyt. Pálinka helyett azonban antiszemita röpiratokat kotyvasztottak a bódében, amelyet most a hatóság lebontat. Zacharia ellen tiltott fegyverviselés, titkos alakulatok szervezése, izgatás és zugirászkodás miatt az ügyészség eljárását indította. A letartóztatás után Havasmező községben a cuzisták engedély nélkül gyűlést akartak tartani, de ezt a csendőrség megakadályozta.

— Gyomor és hasbántalmak, izgékony-ság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponta reggel éhgyomorra megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmainak szakorvosai általánosan dicserik a Ferenc József vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epékiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vért felfrissíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— NYILATKOZAT. A Brassói Lapok Tekintetes Szerkesztősege, Helyt. Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjának folyó hó 24-iki számában egy panasos levél jelent meg „Legfőbb ideje, hogy az új brassói vágóhidat felépítsék” cím alatt. Ez a közlés, ha bizonyos tekintetben a tényállásnak meg is felel, oly állítást is tartalmaz, mely rágalalmazást képez egy közhivatalnok ellen. Hogy vágóhidunk régi és nagyon alkalmatlan, közismert tény. Ezért a városi tanács mindent megtett, hogy egy új, teljesen modern vágóhidat minél előbb építtessék. Ez egyúttal a magyarazata annak is, hogy a városi tanács a régi vágóhidra minden költséget jelenleg lehetőleg mellőz. De azért még sem fordult elő, hogy az iparosok a vágóhid hiánya miatt a rendes munkaidőben, 7—13 óráig, ne tudták volna munkájukat elvégezni és ha a munkával megkészték volna, hogy ezért a vizsgáló állatorvosnak hivatalos órán túli munkájáért valamelyes díjat kellett volna fizetniük. Ha azonban valamelyik iparos személyes érdekből délutáni órákban akar vágni, akkor természetes és az erre vonatkozó rendelkezésnek is megfelelő, hogy honorálni kell azt az állatorvost, akinek a vágásnál jelen kell lennie. Kérem az igentisztelt Szerkesztő Urat, hogy fenti helyreigazítás közlését, a sajtótörvény rendelkezése alapján becses lapjában közzétenni szíveskedjék. Fogadja ezért halás köszönetem kifejezésével mellett kiváló tiszteltem nyilvánítását. Suru Sándor, vágóhidi igazgató-főállatorvos.

BRASSÓ

„Modern Mozzó”

Telefon 518

Ma kedden a világhírű Alex Dumas regénye. Német beszélőfilm. — Csupa elegancia, fény és pompa a felső tízezer életéből

Következik a „Ben Hur” rivalisa Abel Gance monumentális filmreke

„AZ IDEGEN”
(DIE FREMDE)
Gerda Maurus és Peter Wos-sal.
MAGYAR FELIRATOK

„AVILÁG VÉGE”
Német beszélőfilm.
Monumentális, fantasztikus
filmreke 20.000 szereplővel.

Szerdán
d. u. 3—5-ig

Diákelőadás
10-15 lejes
helyárakkal.

»AFRIKA BESZÉL«

HÁZELADÁS

Brassó belvárosban, előnyös fekvéssel, két uccára nyíló fronttal, két nagy gyárteremmel, lakhelyiségekkel és nagy raktárakkal, szabad kézből eladó, esetleg kiadó. Ajánlatok „Előnyös fizetési feltételek” jelíggé a brassói kiadóba kéretnek.

Közgazdaság

Szenzációk a kolozsvári piacon

A Banca Marmorosch 48 millióért eladta összes ingatlanait. Több beleszólást követelnek a betétesek a bankok ügyeibe. Amikor bank áll bankkal szemben. Az összes romániai kartelleket feljelentik a kartellirozásért elítélt tűzifakereskedők

Kolozsvár, október 27.

A csöndes és a válsághullámnak aránylag szívesen ellenálló kolozsvári piacon szaporodnak az események. Ugynevezett közgazdasági szenzációk, amelyek pusztán felsorolása kortörténelmi keresztmetszetet adja a vergődő világ lázas hétköznapjának. A főszénázó persze a Marmorosch Blank, melynek lehúzott redőnyei előtt állandóan rostokol legalább két tucat ember és talán tizezredszer újra átolvassa a bank hirdetését, amelyet csütörtökön reggel ragasztottak ki. És mindenfelé, az utcán, üzletekben, a kávéházban, egy kérdéssel zaklatja egymást boldog-boldogtalan: — Szánálják, vagy nem szánálják?

Negyedóránként új részletek kerülnek forgalomba a bankról. Az emberek egymásra bámulnak, amikor meghallják, hogy a Banca Marmorosch a múlt héten eladta az országban levő összes ingatlanait. Hír szerint 48 millió lejért. Szép summa, de mégis tulszerény ár a bank több, mint száz nagyon jól jövedelmező székházáért, raktáráért és bérpalotájáért. Ki csinálhatta ezt a nagyszerű üzletet? Bizonyára megkeres rajta 100—120 milliót.

A vevő? Azt is megtudják az emberek. Egy bukaresti építkezési vállalat: a Societatea Generala de Constructiuni si Lucrari Publice S. A. Ki az? Hát bizony nem más, mint a Banca Marmorosch leányvállalata. Tehát ki csinálta itt a jó üzletet?

És a hitelezők?

A hitelezők egy kissé későn ébredtek fel, a mikor ez a garancia már harmadkézre került. Kolozsváron összesen egy ember gondolt erre. Véletlenül. Ösztönösen. Ugy eset, hogy amikor a múlt hét elején nyugtalanító híreket hallott, csütörtökön elment a bankba és kikergette a 700 ezer lejes betétjét. Persze, nem adták ki, pedig látraszóló betét volt, de a cégjegyzők cégjegyzési joga már fel volt akkor függesztve. A betétes, — egy kolozsvári orvos, — erre közjegyzőt vitt magával és óvást emelt a banknál, majd az óvással azonnal a telekkönyvi hivatalhoz sietett és a követelése erejéig előjegyeztette magát a Banca Marmorosch három kolozsvári ingatlanára. És így ma ez az orvos az egyetlen betétes Kolozsváron, aki jelzálog-jogilag biztosította a Marmoroschnál levő követelését.

Hát ilyen dolgok fordulnak elő a mai világban!

A többi betétes érthető módon igul és tanakodik. Nem kellemes foglalkozás ma betétesnek lenni sem. Az ember odaadja a pénzét egy banknak, azután nem adják vissza neki.

Vasárnap megalakult az Erdélyi és Bánáti Bankbetétek Szindikátusa. Az alakuló gyűlésen az egyik betétes keserűen jegyezte meg: — Öt-hat évvel ezelőtt 30 százalékot is kapott az ember a betétje után és ha kérte, visszaadták a betétjét is. Ma a bank csak 2

százalékot fizet és a betétet sem adja vissza.

Egy másik betétes azt tette szóvá, hogy a takarékos ember elhelyezi a pénzét a banknál, a jogos tulajdonát és ma, amikor neki is fizetni valói vannak, nem adják ki a betétjét, azzal az indoklással, hogy a bank adóssai nem fizetnek. Mi köze ehhez a betétesnek? Megkérdezte tőle a bank, hogy az ő pénzét kinek és hogyan helyezze ki? A betétes kénytelen a bankokkal szemben fennálló kötelezettségeit rendezni, de ugyanakkor a bank nem rendezi a betétessel szembeni kötelezettségeit. Ki tehát arról, hogy a bank rossz helyre, elégtelen biztosítékra és hosszabb lejáratra helyezte ki a pénzét, mint amilyenre kapta.

Különösen viharos vitát váltott ki az egyik felszólalás. Az egyik kolozsvári pénzügyi vezető vezettet be a betétek visszafizetése tén. Ha valakinek nagyobb betétje van, amelyet máskor szó nélkül visszafizetett a bank, most csak 3 hónapi felmondásra veheti ki a pénzét. De, mert szüksége van rá, elmegy a bankba, hogy kivegye. Kap is pénzt, de nem a betétjét, hanem kölcsönt kap a betétjére. Tizenegyre szorozzák. Ő a betét után 6 százalékot kap. A bank tehát megkeresett 6 százalékot azzal, hogy a betétesnek visszaadta a saját pénzét.

Az ilyen anomáliák kiküszöbölését célozza a betétesek szindikátusa, amely azt kívánja, hogy a betétesnek több beleszólási joga legyen ezúttal pénzének a felhasználásába. A bank, amely minden bonitása mellett is ki lehet téve bármely pillanatban a tájékoztatás hiánya miatt ideges betétesek rohamának, saját érdekeit védi meg, ha a szindikátuson, mint közvetítő szervet keresztül, időnként informálja a betéteseit az üzletvitelről és ezzel megnyugtatója őket, hogy nincs okuk aggodalomra.

A szindikátus egy-két héten belül tárgyalásokba kezd a bankszindikátusokkal, a betétesek és a bankok közötti együttműködés módjairól, összeállítja a betétesek kataszterét és a bankok statisztikáját.

A betétesek meg akarják védeni a bankot, amely a pénzüket kezeli, de meg akarják védeni a pénzüket is azokkal a bankokkal szemben, amelyek visszaélnék a betétesek kiszolgáltatottságával és meg akarják menteni a pénzüket a csődtömeggondnokok mindent felfaló költségvetésaitől is.

Érdekes bankháborúság folyik egy idő óta a kolozsvári piacon. A két szembenálló fél az Erdélyi Bank, amely újra függetlenítette magát a Banca Chrissovelonitól és a belső harcok és puccsok révén avereszkáns kezekbe került Banca Agrara, amelytől a kormány valami 68 millió lej összegű mezőgazdasági váltót vett át, nemzeti ajándékképpen. A román intézetnek van többek között két iparvállalata is: a Városi Téglagár Rt. és az Iris-porcellángyár. Ezeknek a váltótárcájából is átvett nemrég a Banca Nationala jó néhány milliót. (Kisebbségi bankoktól és vállalatoktól még a jó váltót sem akarja elfogadni a jegybank.)

A kolozsvári tűzifások ellen hozott marasztaló ítélettel nem zárult le ez a botrányosan indult ügy. A kereskedők letétbe helyezték a kirótt bírságot, de nem akarják hagyni waguken száradni az árdragítás vadját. Először is jogorvoslást kívánnak a személyné motozással fűszerezett éjszakai rajtaütés miatt. Ebben az ügyben a kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége beadványban kérte a kereskedelemügyi minisztériumot, hogy indítson eljárást és szigorúan büntesse meg dr. Clonta Jenő rendőrspektort, akinek az eljárását a kamarák szövetsége törvénytelennek és megaláztatónak ítéli. Egy másik beadványban a kamarák szövetsége megállapítja, hogy a kolozsvári tűzifakereskedők semmiféle kihágást nem követtek el azzal, hogy a városi tűzifaszükségletének beszerzésére alkalmi szindikátusba tömörültek. A kamarák szövetsége kéri, hogy a minisztérium kérje ki az ügyiratokat a kolozsvári járásbíróstól és bocsássa a minisztérium mellett működő központi spekulatív bizottság döntése alá, hogy vétek-e a kolozsvári tűzifások a spekulátor. Vény ellen, vagy pedig csak egy tulbuzgó hatóság közeg hajszájának az áldozatai.

Ezzel párhuzamosan az elítélt tűzifakereskedők elhatározták, hogy az ellenük hozott ítélet alapján feljelentést tesznek az országban működő valamennyi kartell ellen, amelyet legalább olyan mértékben lehet a szabadverseny kiküszöbölésével vádolni, mint őket. A feljelentéssel a kereskedők azt az elvi kérdést kívánják eldönteni, hogy szabad-e Romániában kartelleknek működni, vagy sem? Ha szabad, akkor nekik miért nem szabad? Ha pedig nem szabad, miért engedik a közsokkal károsabb nagy ipari kartelleket működni?

Bányai Ernő

Nem lehet a vasuti tarifát csökkenteni, mert nem engedi a stabilizációs szerződés!

Bukarest, október 27.

Amint néhány nappal ezelőtt megírtuk, a legfelsőbb tarifabizottságnak a szállítási költségek csökkentésére vonatkozó javaslatát a vasut ügyvezető igazgatósága nem tette magáévá. Ennek következtében csütörtökön újra összeül a legfelsőbb tarifabizottság, hogy a további lépésekre vonatkozólag megbeszéléseket folytasson.

Ma alkalmunk volt a CFR igazgatóságának egyik tagjával beszélgetést folytatni, aki a viteldíjak leszállítására vonatkozó konfliktus ügyében a következőket mondotta:

— A vasutügyi vezérigazgatóság nem zárkozhatik el attól, hogy esetenként és a szükségnek megfelelően leszállítsa az egyes cikkek és áruajták szállítási díját, de egy generális és mindenre kiterjedő tarifacsökkentésről szó sem lehet, mert a vasut most is nagy deficitet küzd. Ettől eltekintve azonban általános leszállításról azért nem lehet szó, mert

a stabilizációs kölcsön konvenciója határozottan kimondja, hogy a vasutnak fenn kell tartania a jelenlegi tarifákat, hogy ily módon biztosítsa a szükséges bevételt

s legfeljebb csak az egyes cikkek tarifáján változtathat, ha arra adminisztrációs, vagy más ok mutatkozik. Köztudomású, hogy a stabilizációs kölcsön perfektuálása óta nem csak a Nemzeti Bank, hanem a vasut mellett is van egy külföldi szakértő, akinek a legszélesebb ellenőrzési jogai vannak és ezeket a jogokat gyakorolja is.

— Ebben a pillanatban nem lehet még tudni, mondotta tovább informátorunk, hogyan fogja a kormány a legfőbb tarifa-

bizottság tervét a gyakorlatban keresztül vinni, illetőleg hogyan fogja a stabilizációs szerződésben lefektetett kötelezettségeket ezen a téren eliminálni, mert a probléma valóban nem olyan könnyű, amilyennek látszik: könnyű kiadni a jelszót, hogy le kell szállítani a tarifát, vagy a hogyan mondják, harmonizálni kell a szállítási költségeket a leromlott gazdasági viszonyokkal, de nehéz azt a gyakorlatban végrehajtani...

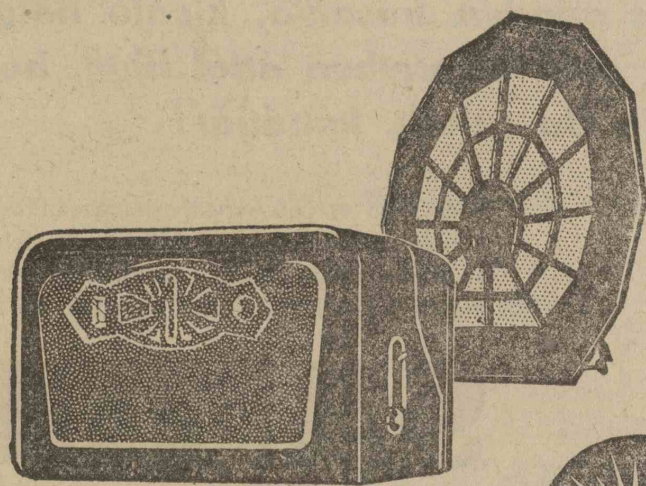
Amint ebből a nyilatkozatból kitűnik, nemcsak a vasuti deficit, hanem a stabilizációs szerződés is akadály a tarifák csökkentésének. Egyes hírek szerint a kormány úgy akarja megoldani ezt a kérdést, hogy

azt a deficitet, amely a tarifák csökkentéséből adódna elő, más természetű államgazdasági bevételekből fogja fedezni,

Csak azt nem tudjuk, hogy vannak-e még az államnak olyan gazdasági forrásai, amelyekből telik ilyen deficitre? Az a gyanuk, hogy ilyenek legfennebb már csak papíron léteznek és — a fantáziákban!

Itt említjük meg egyébként, hogy a vasut igazgatósága ma ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a gazdasági bizottság legközelebbi ülése elé a következő javaslatot terjeszt: A kukorica szállítási díját nagyobb távolságokra leszállítja a vasut 10 százalékkal. A pakura szállítási díját tonnánként 260 leire szállítja le a vasut és törlik ezenkívül a 240 lejes exportdíjat. A szén szállítási díját a vasut nem csökkenti, mivel ezt a cikket a vasut már most is 40 százalékos veszteséggel szállítja.

Standard Radio

Az új Standard típusok — világsikerek

- 2 a 2 + 1 csöves váltóáramu hálózathálózati táplált vevőeszközök gramofonerősítővel és beépített hangszóróval.
- 2 av Ugyanez luxuskivitelben, világító mikróskálával.
- 3 al Tökéletes 3 + 1 csöves váltóáramu hálózathálózati táplált vevőeszközök hangszóróval 200—2000 méter hullámhosszra. Gramofonerősítővel, szabályozható antenakapcsolóval.
- 3 x Nagyteljesítményű 3 + 1 csöves váltóáramu hálózathálózati táplált Európavevőeszközök hangszóróval 200—2000 méter hullámhosszra gramofonerősítővel.
- „Solocon” hangszóró a legtökéletesebb 4 sarkú mágnessel ellátott „Conus”rendszerű hangszóró, bakelit házban, a legmagasabb és legalacsonyabb hangfrekvenciákat is természetesen és torzításmentesen adja vissza.

Standard

Heli műsor:

SZERDA: Nőtlen férj. (Másodszor.) CSÜTÖRTÖKÖN a Feketeszáru cseresznye előkészületei miatt nincs előadás.

PÉNTEK, SZOMBAT: Feketeszáru cseresznye, Hunyady Sándor világsikert aratott színműve.

SZOMBAT DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR: Sonny-Boy. Gyermekelőadás.

MA ÉS HOLNAP ESTE: NÖTLEN FÉRJ. A sablonos operettek közül magasan kiemelkedő operett-premier lesz ma este a magyar színházban. Vadnay László, a jeles humorista három felvonásos operettjét, a Nőtlen férjet játsszák a színházban, melynek zenéjét Márkus Alfréd írta, ami már magában véve is sikert jelent. A Nőtlen férj a legjobb szereposztásban kerül a közönség elé: Tóth Borcsa, Dancs Ica, Csengeri Ica, Kalmár Ferenc, Szentes László, Battány Kálmán és Lukács játszik a vezetőszerepeket. A darabot szerdán este megismétlik.

PÉNTEKEN: A FEKETESZÁRU CSERESZNYE. Arra a hírre, hogy Brassóban is előadják Hunyady Sándor diadalmas színjátékát, a Feketeszáru cseresznyét, a közönség rohamot intézett a pénztár ellen, mert mindenki látni akarta azt a remek darabot, amely több, mint százszor ment a budapesti Vigaszínházban. Bizonyos, hogy Brassóban sem marad el a siker, mert a színház igazgatósága is mindent elkövet, hogy az illusztris szerző hírnevéhez méltó előadásban hozza ki a Feketeszáru cseresznyét. A női szerepet a ragyogó szépségű Magyar Erzsébet játssza, aki tehetségével egy csapásra arrivált színésznő lett. Dusan szerepében Battány Kálmán fog művészi alakítást nyújtani.

GYEREKEK! Kérjétek meg jó szüleiteket, hogy szombaton délután hozzanak el benneteket a magyar színházba, ahol a Sonny-Boy fogják játszani a színeseket. Lesz mese, móka, ének és tánc, nagyon jól fogtok mulatni. A legolcsóbb hely tíz, a legdrágább 50 lej lesz.

Pr. Sz. 265—1931.

ÁRVERESI HIRDETMEY

Miután a Mures-megyei Reghini járás, Petelea község ev. lutheránus egyház tulajdonát képező 4 kövű, lisztelő vízi-malom árverése folyó évi október hó 16-án sikertelen volt, az újonnan tartandó árverés 1931. évi november hó 8-án délután 3 órára tűzetik ki és pedig ezen lapban, október hó 7-én közhírré hozott feltételek mellett.

A részletes árverési feltételek a helyi lelkészi hivatalban tekinthetők meg.

Petelea, 1931. október hó 20-án.

A Petelei ev. luth. egyház.

Snort

↑ Lengyelország—Jugoszlávia 6:3 (5:2). Posenből jelentik: A két ország válogatott labdarúgójának mérkőzéséből meglegítésre a lengyelek feltűnően nagy gólarányú győzelemmel kerültek ki. A győztes csapat góljait Kniola, Martyna, Balcer (2) és Nawrot (2) rúgták. A jugoszláv csapat Hitrec (2) és Beck góljaival ért el eredményt.

↑ Luxemburg—Hollandia 0:0. Luxemburgból jelentik: A nemzetközi mérkőzés gól nélküli döntetlennel végződött.

↑ Csikszeredai sportklub újabb sikere. Csikszeredából jelenti tudósítónk: A CSC 2:0 (0:0) arányban legyőzte a marosvásárhelyi Mures együttesét. A vidéki csapatok színvonalán messze kiemelkedő játékban Csikszereda méltán vitte el a győzelmet. Az utóbbi időben a C. S. C. olyan haladást mutat, hogy rövidesen felveheti a versenyt az ország jobb nevű csapataival is, hisz egy héttel ezelőtt a brassói Olympia első csapatát verte 2:1 arányban. Ezek olyan eredmények, amelyek már figyelemre érdemesek, különösen csiki viszonylatban. Bíró: Czaka Csikszereda, aki pártatlanul vezette a mérkőzést.

↑ Székelyudvarhely: Hargita—MTE (Udvarhely) 0:0, bajnoki mérkőzés. A meccset a második félidő elején félbeszakították, mert a munkások nem voltak megelégedve Göllner bírónak egy ítéletével, amikor egyik játékosukat, Kurtát leállította, ezért levonultak a pályáról. Az ügyet a kerületi tanács elé viszik, a hol ítéletet mondanak a sajnálatos esemény felett. A mérkőzést valószínűleg a tavaszi forduló alkalmával újra játszzák.

Szöllőbirtok eladó

11 katasztrális hold elsőrendű csemege-szöllő, 5 katasztrális hold gyümölcsöskert, rét és park, villa 5 szoba és mellékhelyiségek, kétszobás vincellér-lakás présház, nagy raktárhelyiségekkel. — Érdeklődők felvilágosításért forduljanak Rudolff Mosse S. A. hirdetői irodához „Rentabilis Rbt. 1491” jelige alatt Timisoara I.

VÉCSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

Minden vérontás céltalan. Az egyetlen, a miről tárgyalhatunk, a visszavonulás módozatainak megállapítása. Hajlandók vagyunk az etappszerű kiürítés alapján tárgyalni, hogy a magyar kormánynek módjában legyen a szükséges intézkedéseket megtenni.

— Mi itt nem a magyar kormány katonái vagyunk.

— A tiszt finoman elmosolyodott.

— Önök esküt tettek a köztársaságnak és így a köztársasági magyar kormány katonái. Különböznéllyen hatalom, vagy milyen szerv képviselőjében harcolnak?

— Mi most nem törődünk a formákkal. A saját szakálunkra harcolunk.

— A nemzetközi jog...

— Fűtőlünk a nemzetközi jogra. A sebesültekre, foglyokra vonatkozó nemzetközi konvenciókat azonban betartjuk és reméljük, hogy az urak is respektálni fogják azokat.

— Ebben az esetben mi a velünk szemben álló fegyveres erőit illegitim szervezetnek tartjuk, amely guérilla-harcot folytat és semmiféle nemzetközi konvenció nem védelmezi.

— Tehát a foglyaink?

— Főbelövetjük őket.

— Ugy? És a sebesülteink?

— Amíg sebesültek, a humanizmus kötelező törvényeit rájuk vonatkoztatni fogjuk.

— Tiszta vizet öntöttünk a pohárba, az urak ilyen értelemben informálhatják Beran ezredes urat.

— Mégis talán továbbmennék és csapatuk parancsnokával léphetnének érintkezésbe.

— Fölösleges fáradság, őrnagy ur. Hiszen ön mondotta, hogy szabad csapat vagyunk és így kikapcsolhatjuk a nemzetközi formákat. Teljes hatalmam van a tárgyalásra és ön néhány kilométerrel odébb ugyanezt a választ kapná.

— A tiszték felemelkedtek.

— Az őrnagy bucsuzóra nyújtotta a kezét.

— Tehát harc?

— Mi csak védekezünk. Azt védelmezzük, ami isteni és emberi jogon a miénk. A szülőföldünket, az otthonunkat, a kenyérünket.

— Hagyjuk a politikusok dolgát. Ha az urak mégis más belátásra jönnének, negyvennyolc órán belül Liptószentmiklósról várjuk parlamentereiket. Addig

minden hadműveletet szüneteltetünk.

Udvarias kézfogások, bucsuzás.

A mozdony egy éles kanyarodóban eltűnt Árva Pali szemei előtt.

XVIII

A város magára maradt kétségeivel és reményeivel.

Egy pár napig az optimista hangulat kerelkedett felül. Miért ne volna lehetséges a lehetetlen? Gyakran maroknyi ember erős akarata csodákat művelt, mielőtt ne következhetné be most is a csoda! A bomlás általános, de talán a másik oldalt is inficiálták bacillusai. Talán azok sem fogják állani a harcot és most, amikor a béke lehetősége mindenki számára megnyílt, nem vetik kockára életüket csak azért, hogy magyar városokat és vidékeket szálljanak meg. Azt csak nem gondolják komolyan, hogy ezeket a területeket tartósan birtokukba vehetik! Hát elképzelhető olyan békekonzferencia, amely szankcionálná ezt az eszteleniséget? Nem, odaát szintén tudják ezt és nem dobnak kockára egy pár száz életet azért, hogy az ántánt kívánságára magyar városokat szálljanak meg. Az ántám fél a bolsevizmus mérgező miazmáitól, ezért akarja minél szűkebbre összehúzni az ezer sebből vérző országot. Jó de akkor miért nem végezteti a megszállást saját katonáival? Miért küld csehek, románokat, szerbeket a megszállás végrehajtására, akik a jövő birtoklásáért mélyebben hatolnak előre?

Csak úgy röpködtek a kérdések, amelyekre senki sem tudott felelni. Szenvedélyes viták zajlottak le a kávéházak törzsszobáiban, a kis polgári vendéglők vörös és fehér terítékű asztalai mellett és mindenki előtt ott meredezett a bizonytalan jövő.

Közben egyre tértek vissza a város fiai a felhomlott frontokról. Kisebbségi csoportokban jöttek, majd torzborz külsejű, kucsmás alakok érkeztek, akikre legközelebbi hozzátartozóik is alig ismertek rá. A Csendes Óceán partjáról huzta vissza őket a dóm tornyának a szeretete, legyőztek minden hihetetlen akadályt, hőmezőkön és sivatagokon gázoltak keresztül, verekedtek kínai rablókkal, megküzdöttek sebesen rohanó folyókkal és égbenyúló hegyóriásokkal, csak hogy újból a hazai rögön nyugodhassanak meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasatag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Jól berendezett egygáttérs fűrészbérbe adó gömbfa készlettel és erdőkkel egyben, betegség miatt. Cím 455 szám a. a brassói kiadóban.

Eladó ház, vasúttal szemben, jömeneteli vendéglő szállodával. Cím 15440 sz. alatt a brassói kiadóban.

Allást keres

FÉNYKÉPESZ ÜZLETVEZETŐ elsőrendű erő. 36 éves, állást keres. Ajánlatokat 15474 szám alatt a brassói kiadóban.

Okleveles óvónő, szerény igényű, nevelőnői, vagy más megfelelő állást keres vidékre is. Leveleket „Gyakorlott” jellegűre a brassói kiadóba kér. 15476

Ital-szakmában

20 éves gyakorlattal bíró 37 éves nőstiszviselő, önálló pincekezelő és irodai munkás bevéjáróló stb., elhelyezkedést keres. — Megkereséseket Rudolff Mossehoz, Arad kérek „Italszakma” jeligére

Lakás

Kiadó kétágyas buta, ozott szoba, jobb egyéneknek Vass-nénál, Bukarest, Strada Colonei Grigore Jon 8. Bejárat Dorobantból. 15473

Szoba konyha kiadó. Cím 15468 sz. alatt a brassói kiadóban.

Két barát, vagy házaspár kaphat szép uccai szobát, külön bejárat, teljes ellátással, 7000 lej havonta. Brassó, Str. Regina Maria No. 58. földszint 15469

Allást nver

Három nyelvet bíró idős fordítás-segéd alkalmazást nyerhet. Dunca, Brassó. 15470

Vegyes

Vállalom alumíniumkarterek, autóblokkok, főtengelyek hegesztését garanciával. Buzzi villanyhegesztő-műhely Temesvár, II. Kém-ucca. 15075

BIZTOS PÉNZBEFEKTETÉS. 3—400.000 lej készpénzzel üzletiárs keresetetik. Ajánlatok „Rizikómentes” jeligére, a brassói kiadóba kéretnek f. hó 29-ig. 15471

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucaresti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Magureanu 21. — Telefonszám: 363—64

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piata Impáratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnutiu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vitt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bereria 1 (Sörház-u) — Nagyszeben: Strada Turnulu 13. (Szigetváry László) — Nagyszeben: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágyosmilyó: (Heller Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József)

Központi szervezők, pénzügyi jogszolgáltatás: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálok.